

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 23 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
nedejaka izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
za polno vrsto
malih oglasov po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm v širini
po 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000, 1010, 1020, 1030, 1040, 1050, 1060, 1070, 1080, 1090, 1100, 1110, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1170, 1180, 1190, 1200, 1210, 1220, 1230, 1240, 1250, 1260, 1270, 1280, 1290, 1300, 1310, 1320, 1330, 1340, 1350, 1360, 1370, 1380, 1390, 1400, 1410, 1420, 1430, 1440, 1450, 1460, 1470, 1480, 1490, 1500, 1510, 1520, 1530, 1540, 1550, 1560, 1570, 1580, 1590, 1600, 1610, 1620, 1630, 1640, 1650, 1660, 1670, 1680, 1690, 1700, 1710, 1720, 1730, 1740, 1750, 1760, 1770, 1780, 1790, 1800, 1810, 1820, 1830, 1840, 1850, 1860, 1870, 1880, 1890, 1900, 1910, 1920, 1930, 1940, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000, 2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2080, 2090, 2100, 2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2170, 2180, 2190, 2200, 2210, 2220, 2230, 2240, 2250, 2260, 2270, 2280, 2290, 2300, 2310, 2320, 2330, 2340, 2350, 2360, 2370, 2380, 2390, 2400, 2410, 2420, 2430, 2440, 2450, 2460, 2470, 2480, 2490, 2500, 2510, 2520, 2530, 2540, 2550, 2560, 2570, 2580, 2590, 2600, 2610, 2620, 2630, 2640, 2650, 2660, 2670, 2680, 2690, 2700, 2710, 2720, 2730, 2740, 2750, 2760, 2770, 2780, 2790, 2800, 2810, 2820, 2830, 2840, 2850, 2860, 2870, 2880, 2890, 2900, 2910, 2920, 2930, 2940, 2950, 2960, 2970, 2980, 2990, 3000, 3010, 3020, 3030, 3040, 3050, 3060, 3070, 3080, 3090, 3100, 3110, 3120, 3130, 3140, 3150, 3160, 3170, 3180, 3190, 3200, 3210, 3220, 3230, 3240, 3250, 3260, 3270, 3280, 3290, 3300, 3310, 3320, 3330, 3340, 3350, 3360, 3370, 3380, 3390, 3400, 3410, 3420, 3430, 3440, 3450, 3460, 3470, 3480, 3490, 3500, 3510, 3520, 3530, 3540, 3550, 3560, 3570, 3580, 3590, 3600, 3610, 3620, 3630, 3640, 3650, 3660, 3670, 3680, 3690, 3700, 3710, 3720, 3730, 3740, 3750, 3760, 3770, 3780, 3790, 3800, 3810, 3820, 3830, 3840, 3850, 3860, 3870, 3880, 3890, 3900, 3910, 3920, 3930, 3940, 3950, 3960, 3970, 3980, 3990, 4000, 4010, 4020, 4030, 4040, 4050, 4060, 4070, 4080, 4090, 4100, 4110, 4120, 4130, 4140, 4150, 4160, 4170, 4180, 4190, 4200, 4210, 4220, 4230, 4240, 4250, 4260, 4270, 4280, 4290, 4300, 4310, 4320, 4330, 4340, 4350, 4360, 4370, 4380, 4390, 4400, 4410, 4420, 4430, 4440, 4450, 4460, 4470, 4480, 4490, 4500, 4510, 4520, 4530, 4540, 4550, 4560, 4570, 4580, 4590, 4600, 4610, 4620, 4630, 4640, 4650, 4660, 4670, 4680, 4690, 4700, 4710, 4720, 4730, 4740, 4750, 4760, 4770, 4780, 4790, 4800, 4810, 4820, 4830, 4840, 4850, 4860, 4870, 4880, 4890, 4900, 4910, 4920, 4930, 4940, 4950, 4960, 4970, 4980, 4990, 5000, 5010, 5020, 5030, 5040, 5050, 5060, 5070, 5080, 5090, 5100, 5110, 5120, 5130, 5140, 5150, 5160, 5170, 5180, 5190, 5200, 5210, 5220, 5230, 5240, 5250, 5260, 5270, 5280, 5290, 5300, 5310, 5320, 5330, 5340, 5350, 5360, 5370, 5380, 5390, 5400, 5410, 5420, 5430, 5440, 5450, 5460, 5470, 5480, 5490, 5500, 5510, 5520, 5530, 5540, 5550, 5560, 5570, 5580, 5590, 5600, 5610, 5620, 5630, 5640, 5650, 5660, 5670, 5680, 5690, 5700, 5710, 5720, 5730, 5740, 5750, 5760, 5770, 5780, 5790, 5800, 5810, 5820, 5830, 5840, 5850, 5860, 5870, 5880, 5890, 5900, 5910, 5920, 5930, 5940, 5950, 5960, 5970, 5980, 5990, 6000, 6010, 6020, 6030, 6040, 6050, 6060, 6070, 6080, 6090, 6100, 6110, 6120, 6130, 6140, 6150, 6160, 6170, 6180, 6190, 6200, 6210, 6220, 6230, 6240, 6250, 6260, 6270, 6280, 6290, 6300, 6310, 6320, 6330, 6340, 6350, 6360, 6370, 6380, 6390, 6400, 6410, 6420, 6430, 6440, 6450, 6460, 6470, 6480, 6490, 6500, 6510, 6520, 6530, 6540, 6550, 6560, 6570, 6580, 6590, 6600, 6610, 6620, 6630, 6640, 6650, 6660, 6670, 6680, 6690, 6700, 6710, 6720, 6730, 6740, 6750, 6760, 6770, 6780, 6790, 6800, 6810, 6820, 6830, 6840, 6850, 6860, 6870, 6880, 6890, 6900, 6910, 6920, 6930, 6940, 6950, 6960, 6970, 6980, 6990, 7000, 7010, 7020, 7030, 7040, 7050, 7060, 7070, 7080, 7090, 7100, 7110, 7120, 7130, 7140, 7150, 7160, 7170, 7180, 7190, 7200, 7210, 7220, 7230, 7240, 7250, 7260, 7270, 7280, 7290, 7300, 7310, 7320, 7330, 7340, 7350, 7360, 7370, 7380, 7390, 7400, 7410, 7420, 7430, 7440, 7450, 7460, 7470, 7480, 7490, 7500, 7510, 7520, 7530, 7540, 7550, 7560, 7570, 7580, 7590, 7600, 7610, 7620, 7630, 7640, 7650, 7660, 7670, 7680, 7690, 7700, 7710, 7720, 7730, 7740, 7750, 7760, 7770, 7780, 7790, 7800, 7810, 7820, 7830, 7840, 7850, 7860, 7870, 7880, 7890, 7900, 7910, 7920, 7930, 7940, 7950, 7960, 7970, 7980, 7990, 8000, 8010, 8020, 8030, 8040, 8050, 8060, 8070, 8080, 8090, 8100, 8110, 8120, 8130, 8140, 8150, 8160, 8170, 8180, 8190, 8200, 8210, 8220, 8230, 8240, 8250, 8260, 8270, 8280, 8290, 8300, 8310, 8320, 8330, 8340, 8350, 8360, 8370, 8380, 8390, 8400, 8410, 8420, 8430, 8440, 8450, 8460, 8470, 8480, 8490, 8500, 8510, 8520, 8530, 8540, 8550, 8560, 8570, 8580, 8590, 8600, 8610, 8620, 8630, 8640, 8650, 8660, 8670, 8680, 8690, 8700, 8710, 8720, 8730, 8740, 8750, 8760, 8770, 8780, 8790, 8800, 8810, 8820, 8830, 8840, 8850, 8860, 8870, 8880, 8890, 8900, 8910, 8920, 8930, 8940, 8950, 8960, 8970, 8980, 8990, 9000, 9010, 9020, 9030, 9040, 9050, 9060, 9070, 9080, 9090, 9100, 9110, 9120, 9130, 9140, 9150, 9160, 9170, 9180, 9190, 9200, 9210, 9220, 9230, 9240, 9250, 9260, 9270, 9280, 9290, 9300, 9310, 9320, 9330, 9340, 9350, 9360, 9370, 9380, 9390, 9400, 9410, 9420, 9430, 9440, 9450, 9460, 9470, 9480, 9490, 9500, 9510, 9520, 9530, 9540, 9550, 9560, 9570, 9580, 9590, 9600, 9610, 9620, 9630, 9640, 9650, 9660, 9670, 9680, 9690, 9700, 9710, 9720, 9730, 9740, 9750, 9760, 9770, 9780, 9790, 9800, 9810, 9820, 9830, 9840, 9850, 9860, 9870, 9880, 9890, 9900, 9910, 9920, 9930, 9940, 9950, 9960, 9970, 9980, 9990, 10000

Uredništvo se v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana, dne 10. 1. 1929 št. 349
za inšpekcijo, štetje št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Reakcija na delu

V Beogradu je bila, kakor smo poročali mi na kratko, »Jutro« pa silno na široko, deputacija ljubljanskih gospodarskih krogov. To deputacija so tvorili gospodje: Krejči, ravnatelj tovarne za dušik v Rušah, inž. Suklje, kot tajnik Zveze industrijcev, Josip Kavčič, kot predsednik Zveze slov. gremijev, Josip Rebek, kot predsednik Zveze obrtnih zadrug in Ivan Frelj, kot predsednik Društva hišnih posestnikov. V Beogradu so ti gospodje izročili predsedniku vlade g. Živkoviču »utemeljeno« spomenico, v kateri naštevajo vse svoje zahteve. V glavnem zahtevajo gospodje:

Splošna in enaka volivna pravica se naj odpravi. Za Narodno skupščino se naj veže volivna pravica na dopolnjeno 25. leto. Vežanje kandidatnih list naj odpade. Za občine, okraje in oblasti pa se naj splošna in enaka volivna pravica kot pogubna in nepravilna sploh odpravi. Uvede pa naj se pluralna volivna pravica. V občinah se naj uvede senat. V ljubljansko občinsko upravo naj bodo takoj imenovani zastopniki korporacij, ki jih zastopajo gospodje. Tozadeven spis oseb gospodje že prilagaja. Delokrog oblastnih komisarijev se naj omeji, zlasti glede nalaganja avtonomnih davkov. Sploh pa naj dobe oblastni komisariji s svet, obstoječ iz šestih članov, od katerih naj bosta dva zastopnika poljedelstva, eden industrijkega delavstva in po eden za trgovino, obrt in industrijo. To so glavne zahteve deputacije ljubljanskih gospodarskih krogov in priznati moramo, da ni mogoče gospodom očitati skromnosti.

Predno reagiramo na neverjetne zahteve te ljubljanske deputacije, pa najprej par besed glede sestave deputacije. Večina teh gospodov pripada gospodarskim krogom, ki so bili vedno izraziti pristaši samo ene politične grupacije. Baš vsled tega tudi niso bili nikdar priznani od vseh gospodarskih krogov kot njihovi zastopniki in volitve v Zbornico za TOI so n. pr. nedvomno dokazale, da je velika večina obrtnikov v taboru Jugoslovanske obrtne zveze, ne pa v Zvezi obrtnih zadrug. Zato bi bilo pričakovati, da bi gospodje od ljubljanske deputacije bili toliko uvidni in tudi toliko skromni ter poskrbeli za malo boljše svojo legitimacijo, ker v tej sestavi ni predstavljala ljubljanske deputacije slovenskih gospodarskih krogov, temveč le bolj one gospodarske kroge, ki so bili vedno orientirani v smislu politike bivše SDS.

Gospodje od ljubljanske deputacije pa se niso zadovoljili samo s to nepopolnostjo svoje sestave, temveč so s svojimi zahtevami povdarili še, da izhajajo iz krogov bivše SDS in da torej govore le v njenem imenu. Velik del spomenice je namenjen sploh samo proti delu bivših oblastnih skupščin in gospodje se niso obotavljali bivši oblasti med vrsticami očitati, da je bila pristranska. Pri tem pa seveda niso navedli za ta svoj očitki tudi konkretnih dokazov. V formalnem oziru so torej zagrešili gospodje težke napake, ali še večje s svojimi zahtevami.

Treba imeti v resnici silen pogum, da si kdo upa v 20. stoletju tako neženirano nastopiti proti splošni in enaki volivni pravici. V Ameriki, Angliji, Franciji in Nemčiji so vse drugačni kapitalisti in producenti, kakor pa so nekateri naši gospodarji in vendar ni v teh mogočnih državah prav nobenega kapitalista, ki bi ga motila splošna in enaka volivna pravica. Ti veliki kapitalisti so pač ljudje, ki nekaj znajo in ki so si znali priboriti v svojih državah tudi pri splošni volivni pravici tak vpliv, da ne pomeni ta za nje prav nobene nevarnosti. Zato tudi vidimo, da se je v vseh naprednih državah sveta volivna pravica vedno razširjala in še pred kratkim so jo razširili angleški konservativci, prav nikjer pa ne vidimo omejevanja volivne pravice. Kajti splošna volivna pravica ima to veliko prednost, da pritegne ves narod v politično življenje in da postane ves narod nosilec državne misli. Ta velika prednost odtehta vse nedostatke splošne volivne pravice, ker je brez nje evolucija vsega naroda nemogoča. Sicer pa je nad vse žalostno, če so gospodje ljubljanske deputacije prespali ves boj iz leta 1906 in 1907 in da se po 22 letih postavljajo zopet na stališče, ki je takrat doživel popoln polom. Prav tako žalostno je, da kdo danes zahteva pluralno volivno pravico, katere so do grla siti celo v oni državi, kjer še obstoji.

Gospodarski krogi imajo toliko nadmoč po svoji finančni sili, da morejo z dobrim delom za splošnost vedno imeti odločilen vpliv v javnem življenju. In kjer gospodarski krogi delajo, kjer so na višini svoje naloge, imajo tudi povsodi ta vpliv, če ga pa nimajo v Sloveniji, ni to krivda splošne volivne pravice, temveč gospodarskih krogov samih. Zakaj pa ne morejo konkurirati

Trgovinska pogodba s Francijo podpisana

Jugoslaviji priznana klavzula največjih ugodnosti tudi za vse franc. kolonije

Paris, 29. jan. (Tel. »Aval«.) »Havas« poroča, da so Briand, Mažuranič in Spalajkovič ob 16. podpisali jugoslovansko-francosko trgovinsko pogodbo in konvencijo o naseljevanju, ki bosta istočasno stopili v veljavo.

Trgovinska pogodba vsebuje 36 členov. V čl. 1. se zagotavlja Franciji klavzula največjih ugodnosti za njen izvoz v Jugoslavijo. Čl. 2. znižuje jugoslovanski carinski tarif za specialno francosko blago, in sicer na žganje, peneča vina, sveče, milo, zdravila, parfumerije, svileno tkanino, orodje, stroje in avtomobile. Čl. 3. Francija daje Jugoslaviji za uvoz vsega jugoslovanskega blaga klavzulo največje pooblastitve. Francoski carinski tarif pa se ne spreminja. Čl. 4. do 13. se tičejo izvršenih

izmenjav, carinskih nomenklatur, pravice na stranske takse na uvoz, prepovedi in omejitve uvoza in izvoza, izvora robe, potrdila o tem, odkod blago izhaja itd. Čl. 14. se tiče zaščite zemljepisnega naziva, od kod izvira blago. Čl. 16. štiti književne in umetniške predmete. Čl. 17. do 30. ureja vprašanje prevoza predmetov. S čl. 31. do 34. se določbe te pogodbe uporabljajo tudi za kolonije. Čl. 35. določa eventualno razsodišče za spore. V čl. 36. se določbe, kdaj stopita obe pogodbi v veljavo. Ta akt, ki utrjuje gospodarske zveze med obema državama, bo pospešil zamenjavo blaga. Upravičene so nade, da se bo po novi pogodbi promet povečal. Ta trgovinska pogodba je prvi zunanji akt nove vlade.

Pred pričetkom konkordatskih pogajanj

Pogajanja bodo v Beogradu - Pred imenovanjem novih škofov

Beograd, 30. jan. (Tel. Slov.) Danes je bilo na begradski nunciatu prirejeno svečano kosilo, ki sta se ga udeležila med drugimi minister za vere dr. Alaupovič in minister za kmetijstvo dr. Frančič. Na tem sestanku se je govorilo o sklepanju konkordata in o kraju, kjer naj bi se pogajanja vršila. Pogajanja se bodo vršila v Beogradu. Zvečer je minister za vere dr. Alaupovič bil sprejet na dvoru v avdienco. Dalje je bilo govora o imenovanju, oziroma kandidatih novih škofov in novih zaposlebov in zamenjav škofov.

V Beogradu se mudita djakovski škof Aksamovič in križevski Njarady. Njarady je obiskal ministra za vere radi nastavitve vojnega kurata za grško-katolike. Oba dostojanstvenika sta obiskala ministra za agrarno reformo. Predočila sta mu stanje, ki vlada še sedaj, da se je namreč škofiji na podlagi agrarne reforme odvzela zemlja, da pa morajo škofje še vedno nositi vse davke. Zahtevala sta, da se ta zadeva z davki končno veljavno uredi. Dalje so na dnevnem redu različne intervencije pri ministrstvih. Oba škofa ostaneta v Beogradu do sobote.

Okrožnica ministra Drinkoviča

Vsi zaostali posli se morajo rešiti do 1. marca

Beograd, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Minister za soc. pol. dr. Mate Drinkovič je izdal vsem uradnikom novo okrožnico, v kateri pravi med drugim:

V manifestu od 6. jan. 1929 nam je Nj. V. kralj označil nedostatke, ki so dosedaj trli ljudstvo in državo. V modri in hrabri odločnosti nam je pokazal nova pota, po katerih bosta ljudstvo in država lahko hodila do napredka in do veličine. Ljudstvo je sklep in delo svojega kralja sprejelo z velikim navdušenjem in nadami za boljše čase. Red, delo, pravica in enakopravnost vseh državljanov pred zakonom so temelji, na katerih počiva država in na katerih mora vsak uradnik osnovati svoje delovanje, ako hoče izpolniti svoje dolžnosti ter velike nade in voljo Nj. Vel. kralja. Ko me je kralj odlikoval s sv. jim vzvišenim zaupanjem in mi izročil posle socialne politike, sem se odločil, da bom marljivo in zvesto služil kraljevi volji, njegovim sklepom in namenom, v dobro ljudstva in države. Kot kraljevi uslužbenec na polju socialne politike, kjer mi je skrbeti za zaščito tistih, ki so najpotrebnejši in najštevilnejši, pozivam vse podrejene načelnike in predstojnike vseh oddelkov, ravnateljstev, zavodov in ustanov meni podrejenega resora, da prednjačijo v izvrševanju svojih dolžnosti vsem z dobrim zgledom. Odrejam in zahtevam od vsakega svojega podrejenega marljivo, pošteno izvrševanje uradne službe v korist ljudstvu in državi v duhu kraljevega odloka. Pri nas je treba mnogo izvršiti, kar se še ni napravilo, mnogo popraviti, kar je prkvarjenega in mnogo dobrega oživljati. Računam z zvestim in u-

nim sodelovanjem vseh uradnikov in nameščencev. Kakor od sebe, tako bom zahteval od vsakega, da zvesto in pošteno služi kralju in državi. Odrejam, da vsi načelniki in šefi ustanov podrejenega resora razporedijo službo svojim podrejenim tako, da se bodo vsi posli kar najuspešneje opravljali. Zaostali posli se morajo rešiti do dne 1. marca. Ako je potrebno, naj se podaljšajo uradne ure.

Izenačen bo tudi državljanski zakonik

Justični minister je naročil vsem referentom stalnega zakonodajnega sveta pri justičnem ministrstvu, da pospešijo delo na onih zakonih, ki morajo biti čim prej gotovi. Po tem naročilu bi morali biti še te dni gotovi zakoni, ki spadajo v kompleks kazenskih zakonov in to: zakon o izvrševanju kazni z odvzemom prostosti, o kazenskem postopanju in zakon o prestopkih. Tem zakonom bo dodan tudi poseben uvodni zakon, s katerim bo določen daljši rok, ko stopi ves kompleks teh zakonov v veljavo. Poleg tega delajo v justičnem ministrstvu na čim skorajšnjem izenačenju državljanskega zakona. V to svrhu se sestane v februarju za onodajni svet justičnega ministrstva, ki bo znova razpravljal neater partije državljanskega zakonika. Verjetno je, da se bodo poleg partij o varstvu in skrbstvu pretresle tudi partije o nasledstvu in zakonskem pravu.

Kazenski zakon je že v tisku in bo pričetkom prihodnjega tedna najbrže že objavljen.

V sporazumu s Hrvati bo urejena država

Zagreb, 30. jan. (Tel. Slov.) Kruljeva izjava begradski »Politiki« je izzvala v tukajšnjih krogih najrazličnejše komentarje. »Obzor« se bavi v uvodniku s to izjavo in obravnava političen položaj. Med drugim pravi: Ne da se oprekati, da so Hrvati z zadovoljstvom sprejeli kraljevi akt od 6. januarja, ko je bil po dobi dolgega, gotovo brezupnega razočaranja ta akt edini izhod iz krize in ker je zrušil sistem, proti kateremu so se Hrvati borili. Udeležba petih Hrvatov v sedanjni vladi mora dati nade, da bo nova državna ureditev izpolnila upravičene hrvatske zahteve. Novi hrvatski ministri so strankarsko neodvisni. Zato bodo morali brez ozira na stališče posameznih hrvatskih strank zastopati interese vseh Hrvatov. Novi ministri kot pravi Hrvati ne bi bili vstopili v Živkovičovo vlado, če bi ne bili imeli polnega zaupanja, da se je nov položaj ustvaril zato, da bo v prvi vrsti pripravljen pot do končne sporazumne državne ureditve. Jasno je, da bi bilo njihovo sodelovanje v vladi odveč, če bi ne pomenjalo jamstva, da se bo pri postavljanju novih državnih temeljev računalo ne samo z upravičenimi hrvatskimi zahtevami, ampak, da se bo država nanovo uredila v popolnem sporazumu s Hrvati. »Obzor« pravi, da desetletne skušnje jasno dokazujejo, da ni mogoče državnega aparata upravljati samo s Srbi brez Hrvatov. Tisti, ki so iz prečanskih krajev bili za vidovdansko ustavo, niso bili zanj iz prepričanja. Niti Stjepan Radić, niti dr. Korošec, niti dr. Spaho niso bili za vidovdansko ustavo, enostavno radi tega, ker je bilo proti interesom njihovih volivcev. »Obzor« pravi, da se še ne da govoriti o novi državni ureditvi, ker vlada v tem oziru ni še ničesar storila.

Trumbić se ne umakne iz političnega življenja

Zagreb, 30. jan. (Tel. Slov.) Nekateri listi so prinesli vest, da namerava dr. Trumbić opustiti politično udejstvovanje ter da bo pričel pisati spomine. Vaš dopisnik je imel priliko, razgovarjati se z bližnjim Trumbićevim prijateljem, ki mu je izjavil, da so vesti, ki jih je prineslo ljubljansko »Jutro«, popolnoma samovoljne in da nimajo nobene zaslome in da ni v tem smislu napravil nobenega sklepa. Vest je nastala na ta način, ker bi bivši samostojni demokrati želeli, da bi se dr. Trumbić umaknil iz političnega življenja. Menijo namreč, da bi jim bil dr. Trumbić v bodočih kombinacijah, ko se bodo v državo povrnila redne razmere, v veliko škodo in oviro.

Redukcija ministrstev

V justičnem ministrstvu izdelujejo sedaj zakon o centralni upravi. S tem zakonom bo tudi rešeno uradniško vprašanje. Po tem zakonu bo število ministrstev zmanjšano, uvedeno bo novo ministrstvo, ki naj služi kot regulator v delu in bo srbelo za zvezo med posameznimi ministrstvi. Veliko število uradnikov bo odpuščenih, vendar pa se bo redukcija izvršila na ta način, da bodo od nje zadeti oni, ki so gospodarsko močnejši, to je, ki so ali dobro poročeni ali ki imajo drugih dohodkov. Računajo, da bo novi zakon v kratkem objavljen.

Pospešeno delo za sestavo proračuna

Finančni minister dr. Šverljuga je pozval vse ministre, da čim prej sestavijo proračune svojih ministrstev, da more ves proračun pregledati po posebni komisiji strokovnjakov. Po izvršenem delu komisije bo izdan proračun kot poseben zakon. Da še niso vsi ministri sestavili svojih proračunov, je vzrok v tem, ker so bili vsi proračuni znatno spremenjeni in znižani.

Podpis trg. pogodbe s Finsko

Beograd, 30. jan. (Tel. Slov.) Danes je bila na berlinskem poslanstvu podpisana trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Finsko. Za Jugoslavijo je podpisal poslanik Baluždič, za Finsko pa tamošnji finski poslanik.

Malo pojasnila in odgovora „Obzoru“

Vsled neistočasnega razpusta političnih strank so dobili nekateri gospodje provokatorske in denunciatorske skomine. Po svoji dolžnosti smo naravno proti tem skominam nastopili in na denunciatorske poizkuse odgovorili krepko in ofenzivno, da je bila ta špekulantska ataka čisto odbita. Pri tem smo se našli na eni črti z »Obzorom«, kar je bilo tudi čisto naravno, ker se je v tej stvari hrvatsko in slovensko stališče popolnoma krilo. Nakrat pa je »Obzor« zadržal potrebo, da je že po dokončani polemiki pričel docirati in da je na naš naslov napisal očitke, ki jih moramo absolutno in z vso odločnostjo odkloniti. »Obzor« namreč pravi, da je taka polemika bila sploh odveč, ker je novi režim uveden zato, da preneha škandalozna borba in mržnja, ki sta nas dovedli do strankarske diktature. Sploh pa da bi bilo v interesu Slovencev samih, če bi si zapomnili, da Slovenci ne morejo več biti zaradi hrvatsko-srbskega spora tertius gaudens.

Najprej glede prvega »Obzorovega« očitka. Tudi mi smo odločno za to, da preneha strankarska mržnja, in to smo dejansko dokazali s tem, da ni bilo v času, ko je bila bivša SLS v vladi, nobenih strankarskih persekucij in je zavladalo vsaj v Sloveniji v resnici pomirljivo stališče. Svojo dobro voljo pa smo dokazali tudi s tem, da nismo nikjer mi pričeli z napadi, temveč smo se poslužili polemike le, če smo bili napadeni in k njej naravnost izjavili. V tem primeru pa smo seveda nastopili tako, da je zaleglo, ker pač ni naša navada, da bi v polemiki podlegli.

Baš vsled tega, ker smo proti strankarski mržnji, pa smo morali z vso odločnostjo nastopiti proti nelepim poizkusom, da bi nekateri iz razpusta slovenskih in hrvatskih političnih strank kovali političen in strankarski kapital. Ti poizkusi so imeli namreč na sebi čisto očiten znak, da bi nekateri hoteli obnoviti v Beogradu ono tožarenje in ono denunciiranje, ki je moralo izzvati največji odpor. Te poizkuse vpeljuje tožarenje je bilo treba v kali zatreti in to smo tudi storili ter s tem v največji meri koristili novemu režimu, ki hoče delo, ne pa iz strankarskih špekulacij porojeno tožarenje. Mislimo, da je vse to sedaj tudi »Obzoru« jasno in da je v tem pogledu vsaka beseda odveč.

Se manj pa je osnovan drugi očitek »Obzora«, ko da bi mi Slovenci sploh kdaj hoteli biti tertius gaudens. Ko se je vršil boj zaradi vidovdanske ustave, ko je šlo popreje za zmago misli resničnega sporazuma, smo bili baš mi Slovenci tisti, ki smo najbolj zvesto in odločno zagovarjali stališče, ki so ga zastopali tudi Hrvati. Ne Slovenci in ne slovenske stranke, temveč hrvatski radičevci pa so to skupnost razbili in onemogočili vlado narodnega sporazuma, nato pa brez Slovencev vstopili v vlado. Ni bila slovenska krivda, če smo morali Slovenci spoznati, da se moramo zanašati le na svojo moč in voditi le svojo politiko in ne krivda Slovencev, če niso hoteli več doživeti tega, da bi jih nezanesljivi zavezniki pustili na cedilu.

Čeprav pa smo Slovenci vodili svojo politiko, pa nismo nikdar vodili protihrvatske ali protisrbske. Nasprotno smo ravno Slovenici pri vsaki priliki poudarjali potrebo, da je hrvatsko-srbski spor nam vsem na škodo, ker slabi državo, za katero smo Slovenci absolutno.

Sicer pa naj »Obzor« konkretno navede le eno dejstvo, da smo Slovenci bili ali vsaj hoteli biti tertius gaudens. Kje se je to pokazalo, kateri hrvatski interes smo oškodovali, kje smo posegli v hrvatske pravice? Na dan z dejanji, ker samo časopisne fraze ne zadostujejo!

Ne samo, da nismo Slovenci nikdar bili tertius gaudens, tega niti nečemo, ker ne pomeni hrvatsko-srbski spor za nas prav nobeno pridobitev, in sicer v prav nobenem oziru. Če zaradi tega nesrečnega spora nazaduje v državi vse gospodarstvo, ali je mar to za nas dobiček? Morali bi postaviti vso politiko na glavo in nastopiti proti najidealnejšim slovenskim interesom, če bi Slovenci hoteli živeti od spora, ki razjeda državo. Ne, tako slabi politiki in tako nepremišljeni gospodarji Slovencev nismo in zato bomo slej ko prej poudarjali, da je edino pravilno in dobro za državo, če je dosežen čim preje kar najbolj popoln sporazum med Srbi in Hrvati.

Seveda pa ne smejo Hrvati pričakovati, da bomo mi v vsaki stvari sledili hrvatski politiki. Če se ta udaja negativizmu, če ta gradi le na historičnih sanjarijah, če neče voditi pozitivne politike, potem mi to sicer obžalujemo, ali ne moremo te napake ponavljati. Mi smo vedno le za pozitivno politiko, ker smo se tekom desetletij naučili, da je politika stvar možnosti, ne pa stvar želj in sanjarij.

Ker pa smo za pozitivno politiko, zato tudi nečemo biti noben tertius gaudens, temveč enakovreden stvaritelj močne in urejene Jugoslavije.

Dunajska vremenska napoved: Nikakva bistvena sprememba obstoječega značaja. Na zahodu se začneja temperatura dvigati.

Gremij trgovcev je sklenil, da smejo biti trgovine v soboto na svečnico odprte samo dopoldne.

Ajera s ponarejenimi potnimi listi

Preiskava v Črnomlju - Več oseb aretiranih

Črnomelj, 30. januarja.

V ponedeljek sta dospela sem vladni svetnik dr. Andrejka in okrajni nadzornik Zajdel iz Ljubljane. Ljubljanska policija je namreč prišla na sled raznim nepravilno izstavljenim potnim listom, ki so nosili podpis in pečat okrajnega glavarstva v Črnomlju. S temi potnimi listi se je izselilo v inozemstvo že več oseb, največ v Francijo, pa tudi v Argentino. Najzanimivejša ugotovitev, ki sta jo oba imenovana gospoda napravila v Črnomlju, je, da so podpis in pečat na ponarejenih potnih listih — pristni. Kako je prišlo do teh podpisov in pečatov, je za enkrat še tajno, gotovo je le to, da vodilne osebe okrajnega glavarstva niso prisadete, temveč so jim bili podpis izvaženi z zvijačo. Vladni svetnik dr. Andrejka je uvedel natančno disciplinarno preiskavo proti vsem prizadetim. G. Zajdel je z detektivom Vrečarjem zaslišal več oseb, ki so te potne liste razpečavale ter nekaj oseb aretiral. Glavni vodja vse splearske tolpe je neznankom izginil. Upajo pa, da bo danes ali jutri na varnem. Vl. sv. dr. Andrejka se je vrnil v torek v Ljubljano, g. Zajdel pa večeraj zjutraj.

Pangalos in ministri pred izrednim sodiščem

Ateene, 29. jan. V dolgi debati se je parlament bavil s preiskavo proti bivšemu diktatorju Pangalos in njegovim ministrom. Bivši finančni minister Pantelidis in bivši ministri Cavularis, Vagopoulos in Mider so obtoženi, da so s svojimi meničnimi operacijami oškodovali državo in da so sprejemali podkupnino za to, da so dajali razne koncesije za igralnice in pri državnih liferacijah. Parlament je dal bivšemu finančnemu ministru Pantelidisu pravico, da v svojo obrambo lahko govori v parlamentu.

O sporazumu med Vatikanom in Kvirinalom

Zeneva, 30. I. (Tel. »Slov.«) Rimski dopisnik lista »Journal de Genève« poroča, da ne potrjene podrobnosti o začasnem sporazumu, ki je bil sklenjen 6. dec. med italijansko vlado in Vatikanom glede rimskega vprašanja. Ta sporazum zagotavlja papežu teritorij, ki obsega vilo Doria Pamfili, vilo Gabrieli, del vrta na Jemicolu ter št. Peterski kolodvor. Za razlašena poslopja plača Italija podlugo milijardo lir. Vojaška služba na vatikanskem ozemlju se bo uredila s posebnim dogovorom. Pri Vatikanu delegirani poslaniki se preselijo na vatikansko ozemlje. Odnosaji se bodo obnovili na ta način, da bo italijanski kralj obiskal papeža, na kar bo ta čital v lateranski cerkvi svečano službo božjo ter potem vrnil kralju obisk. Kardinalski odsek bo proučeval še ta sporazum, ki ga bodo potem predložili papežu.

Kakor vsa dosedanja poročila o tem vprašanju, tako tudi to še ni bilo potrjeno od strani Cerkve.

O spremembi poljske ustave

NESPORAZUM V VLADNEM TABORU.

Varšava, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Med pripadnik Pilsudskega so se pojavila nesporazumjenja, ki so dala povod k domnevi, da bo prišlo v njegovem taboru do razkola. Pilsudskijevo časopisje pravi, da so bili poizkusi spremembe ustave povod teh nesporazumjenj. Enotnost glede vsebine nove ustave se še ni dosegla. Voditelj konservativne stranke dr. Januš Radzivil, ki je dosedaj vplival pomirjujoče med svojimi pristaši in vlado, je odložil svojo funkcijo. Da se izogne javnemu razcepju, so večeraj sklenili voditelji vladnega bloka, vložiti predlog za spremembo ustave, katerega vsebina pa še ni znana. Po vestih vladnih časopisov se Pilsudski ne bo udeležil desetletnice parlamenta.

„Izvestja“ proti Romuniji

Moskva, 30. jan. (Tel. »Slov.«) »Izvestja« pišejo, da se je Poljska ruskemu predlogu glede Kelloggovega pakta dosedaj le izmikala. Na ruski predlog ni dala nikakega jasnega odgovora. Romunsko stališče k predlogu, da namreč neče podpisati protokola pred rešenjem besarabskega vprašanja, kaže, da je Romunija izgubila vsak čut za realnost. Ni bila Rusija ona, ki je zahtevala romunski teritorij, temveč nasprotno. Taktika Romunije kaže njene namene.

Sporazum v optantskem uprašanju

Milan, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Posebni dopisnik »Popolo d'Italia« poroča zelo optimistično o madjarsko-romunski optantski konferenci. Dosedanji uspehi dajejo povod za upanje, da se bo dosegel sporazum še pred marčnim zasedanjem Društva narodov. Obe stranki sta pripravljene na žrtve. Kompromis se bo dosegel kljub sporu na Sedmorraškem radi skupnih interesov napram Rusiji.

V zvezi z afero ponarejenih potnih listov je nastalo v Ljubljani še več novih afer. Ker so nekateri časopisi predčasno poročali o tej aferi in izdali uradne tajnosti ter na ta način precej škodovali vsej preiskavi, je veliko županstvo naročilo policijskemu ravateljstvu, naj izslediti onega, ki je dal tem časopisom tako točne informacije. Nekateri policijski uradniki so v zavesti svoje nekrivde sami zahtevali disciplinarno preiskavo. Pričakujejo se strogi disciplinarni ukrepi.

Borza dela in izseljeniški komisariat sta pričela s strogo kontrolo potnih listov. Mnogo delavcev, ki so hoteli preko Avstrije v Belgijo, je bilo te dni zavrnjenih. Imeli so večinoma pravilno izstavljen potne liste, toda avstrijski konzulat jim ni dal tranzitnega vizuma, ker se niso mogli izkazati, da dobe vizum za v Belgijo in da imajo tam zagotovljeno delo. Vprašanje je, na kak način so mogla podeželska okrajna glavarstva tem delavcem izstavit potne liste. Delavcem je bila preskrbljena polovična vožnja, nakar so odpotovali nazaj domov.

Velika železniška nesreča na Nemškem

München, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Danes ponoči ob 1. je ekspresni vlak, ki vozi med Dunajem, Leipzgom in Berlinom, zavostil na bavorski postaji Süssenheim v tovarni vlak, potem ko je vlakovodja spregledal tri signale »Stoj!«. Po uradnih poročilih so se smrtno ponesrečili štiri potniki, od katerih ena gospa še ni bila identificirana. Šest potnikov je težko ranjenih. Med ponesrečenci sta tudi dva inženjerja avstrijske tvrdke »Böhmer«, od katerih je eden mrtev, drugi pa težko ranjen. Materialna škoda je zelo velika.

Za demokratično ustavo

Pariz, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Trgovinski minister Mažuranič je izjavil v Parizu o političnem položaju Jugoslavije, da se bo nova demokratična ustava izdala v kolikor mogoče kratkem času. Sedanja vlada bo na krmlju le toliko časa, kolikor je neobhodno potrebno za obnovo političnega življenja v državi.

Tročki izgan?

Berlin, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Rote Fahne«, je sovjetska vlada izgnala iz države Trockega ter njegovo rodbino, ker je vodil skupino, ki je hotela zrušiti sovjetski režim ter razkosati rdečo armado. Berlinske mu sovjetskemu poslaniku ni o tem ničesar znanega.

Splošna vstaja na Španskem

Madrid, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Pri vojaški vstaji na Španskem gre najbrže za velikopotezno, že pred tedni pripravljeno zaroto, ki je razširjena po celi Španiji in v katero so vpleteni vsi artilerijski oficirji. Po nekaterih poročilih je vpletena mornarica, kar se pa dosedaj še ni moglo ugotoviti. Po nekaterih vestih so se vstajski artileristi vdali. Po drugih zopet je bila v načrtu splošna vstaja.

Premirje med strankami

Pariz, 30. jan. (Tel. »Slov.«) Po »Matin« so v teku pogajanja med parlamentarnimi frakcijami za doseglo političnega mira do konca izvedeniške konference glede revizije Dawesovega načrta, ki se bo kazal prvič pri glasanju o alžaski razpravi. Tako bi mogla vlada prestat krizo vsaj toliko časa, dokler se ne bodo izvršile v Franciji občinske volitve.

Iz Primorskega

Umrl je daleč naokoli znani in obče spoštovani g. Leopold Dekleva, posestnik in mlinar na Bujah »pri Zagarju«. Podlegel je težki želodčni operaciji v tržaški bolnišnici. V sredo 30. t. m. smo ga pokopali ob ogromni udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev na domačem pokopališču v Košani. Pokojnik je bil vzoren gospodar in napreden sadjarec, mož, ki je s pametno besedo in preudarnim delom bil celi okolici kazipot naprednega poljedelstva. Osemnajst let je bil župan obširne košanske občine, vsem pa vedno svetovalec in odkrit prijatelj; z njim je legel v grob najplivnejši in najveljavnejši mož košanske doline.

Sporazum v centru

Na kongresu centru v Kölnu je prišlo do precejšnjih diferenc med obema strujama, med krščansko-socialno in zmernejšo meščansko. Pri volitvah načelnika stranke je prišlo do bojnega glasovanja, pri katerem pa je zmagal s precejšnjo večino dr. Kaas, ki je tudi prevzel vodstvo centru. Radi tega samostojnega in borbenega nastopa je še po kongresu precej časa trajala stalna napetost in posebno socialistično časopisje je prorokovalo, da pride do razkola in da bodo krščanski socialisti pod vodstvom dr. Stegerwalda ustanovili svojo stranko.

Novi načelnik stranke dr. Kaas pa je takoj pričel z energično akcijo. V svojih izjavah o bodočem delu stranke je posebno naglašal socialno stran programa, na katerega je centrum vedno največ polagal. Zahteve in želje delovnega ljudstva in njihovo izvajanje je našlo in bo vedno našlo polno upoštevanje pri vseh instancah in v vseh organizacijah stranke. Delavstvo bo povsod dostojno zastopano. V sporazumu z delavskimi poslanci je bilo končno ponudeno dr. Stegerwaldu mesto predsednika poslanskega kluba. Predlog je bil na seji kluba soglasno sprejet. Dr. Stegerwald je izvolitev sprejel. Časopisje centru pozdravlja to izvolitev in piše, da so s tem odstranjeni vsi nespornosti in da bo odsej stranka še bolj enotna in složno nastopala in se razvijala.

Kriza »Heimwehra«

Kljub velikemu razvoju in napredku, ki ga ima v zadnjem času avstrijski »Heimwehr«, preživlja ta borbeno organizacija precej težko notranjo krizo. Pristaši so razdeljeni na dve skupini, ena dela na tem, da bi »Heimwehr« prišel popolnoma pod vpliv krščansko-socialne stranke, tako kakor je »Schutzbund« čisto strankarska organizacija socij.-demokratske stranke. Druga skupina pa je zato, da »Heimwehr« obvaruje napram vsem meščanskim strankam popolno nevtralnost in da postane samostojen političen faktor. Prva skupina ima največ pristašev na Tirolskem in v zapadnih alpskih pokrajinah, druga pa na Štajerskem. Do odkrite borbe med pristaši obeh struj se prišlo doslej samo v Spodnji Avstriji, kjer se »Heimwehr« posebno krepko razvija. Nekateri organizacije se javljajo dunajski centrali, druge pa graški. Vodstvo »Heimwehra« je doslej storilo več poskusov, ki so pa ostali brez uspeha.

Proti Anschlussu

V nemškem časopisju se je začela velika kampanja proti kanclerju dr. Seiplu radi njegovih izjav o »Anschlussu«. V svojem predavanju v Monakovem je dr. Seipel namreč izjavil, da mora Avstrija s sedanjo federativno ureditvijo po zgledu Švice ostati samostojna. Dočim se radi te njegove izjave razburja nemško časopisje, je avstrijsko časopisje šlo mirno na dnevni red, kar je jasen dokaz, da se je v Avstriji zelo ohladilo razpoloženje za »Anschluss«.

Člani jeseniške »Svobode« aretirani

V ponedeljek je jeseniško orožništvo aretiralo 11 članov jeseniške socialistične organizacije »Svobode«, ker so telovadili ob zvokih komunistične himne »internacionala«. V sredo zjutraj so jih prepeljali v Ljubljano in jih predali v zapore ljubljanskega sodišča. Obrambo vseh 11 aretirancev je prevzel dr. Tuma, ljubljanski odvjetnik.

Zameti trajajo dalje

Beograd, 30. januarja. (Tel. »Slov.«) Zameti trajajo dalje. Prometno in vojno ministarstvo sta se dogovorila o pomoči vojaštva. Ministarstvo je razposlalo razpis vsem železniškim postajam, da naj skrbje za to, da bodo postaje čimprej brezpočno očiščene snega. Posamezna ravnanja so morala zaposliti mnogo delavcev, ki sicer niso v železniški službi, radi čiščenja prog, kar je znatno pomnožilo izdatke.

Belgrajske vesti

Jutri se bodo pričela izplačila uradnih razlik prve polovice in sicer najprvo v prosvetnem, nato pa v drugih ministrstvih.

Za šefa kabineta ministra za socialno politiko je dr. Drinković imenoval dr. Batona, šefa izseljeniškega oddelka v ministarstvu.

V ministarstvu za socialno politiko izdelujejo pravilnik o izvrševanju konvencij konvencij, kolikor se tičejo te konvencije zaposlitve tujih delavcev v naši državi.

Do 1. marca se bodo preselila štiri ministrstva iz zasebnih palač, kjer so plačevala velike najemnine, v novo palačo v ulici Kneza Miloša.

Zdravje vojvode Stepanoviča se je poslabšalo.

Škof dr. Akšamović in Njarady sta zaprosila za avdienco.

Novi kazenski zakon. Cl. 111 do 166 novega kazenskega zakonika obsegajo v glavnem določbe zoper tiste, ki bi kršili javni red in mir, ki izvrše kazenska dejanja zoper državne oblasti. Ti členi obsegajo zaščito državnih uslužbencev v izvrševanju njihovih poslov.

Audience. Danes sta bila v dvoru minister za socialno politiko dr. Mate Drinković in minister za vere dr. Tugomir Alaupović.

Pravila nove zveze tekstilne industrije v državi SHS je trgovinsko ministarstvo potrdilo. Jutri bodo v Saboru obsedeli zločinca Milorada Kojovića.

Vera in kultura

Do miru - po mladini

Pariz, 23. januarja.

Marc Sangnier je neugnan v svojem idealizmu, ki ga osredotočuje vedno bolj v pacifistično smer. Po veličastnih dnevih v avgustu 1926 v gradu Bierville pri Parizu, saj so biervilski romarji postali simbol pacifističnih teženj, je idejo pacifizma po mladini še bolj vnel v stalnih sestankih, zborovanjih in glasilu »Mlade republike«. To mu je premalo. Ker v Franciji ni še nobene mladinske izključno pacifistične organizacije, jo je ustanovil on julija 1928 v Biervillu in ima danes krožke že v vseh večjih francoskih mestih, imenuje se Volontaires de la Paix, »prostovoljci za mir«. V rokah imam prvo številko njihovega novega glasila. »Le Volontaire« od 13. jan. 1929, ki »naj dvakrat na mesec poroča o vsem, kar je ustvarila pacifistična mladina pri raznih narodih; ki naj prinaša mot d'ordre članom; ki naj bo stalna vez med aktivnostjo, ki se išče in se že s tem okrepi, če se približa«.

Nič ne pomaga govoriti o miru, če nimamo duha miru. Treba je iztrgati korenine zla. Ne bomo uničili vojske, dokler ne uničimo sovraštva in za to delo je treba več junaštva kot za vojsko. In tega je zmožna predvsem mladina. »Diplomati bodo modificirali mir in ga uredili v oficijelne spise, mi pa bomo skušali ustvariti veliko gibanje med ljudskimi masami, da ustvarimo splošne simpatije za mir in mobiliziramo vse pacifistične sile.« »Da ne ostane samo pri obljubah in besedah, je že sklenjena za avgust 1929 velika »Križarska vojska mladine za mir«. »Prostovoljci« se bodo razpršili po celi Franciji ter v potovanjih, romanjih, taborenjih in ljudskih zborih pridobivali zanimanje ideji in se borili proti predsodkom. Nato pa se bodo preko Pariza vrnili za teden dni počivat v svoje središče Bierville.

Prva številka prinaša že tudi poročila o nemškem in angleškem pacifističnem stremelju pri mladini, ki je utelešeno v najrazličnejših mladinskih organizacijah, naj imajo izrecno pacifistični program ali pa ne.

Gotovo je ideja novih »Prostovoljcev« dobra in sprejemljiva, samo da bi ne pozabili, da je pravi mir le Kristusov mir v Kristusovem kraljestvu.

Shod za proučevanje vzhodnega bogoslovja l. 1929 v Pragi

Poleg rednih velehradskih kongresov (zadnji, peti, se je l. 1927 vršil na Velehradu, prihodnji bo l. 1930. istotam) se, kakor znano, vršijo vsako leto še posebni shodi za proučevanje vzhodnega bogoslovja, nalik onemu, kakor se je l. 1926. vršil v Ljubljani. Značaj teh shodov je bolj ljudskopoučni, dočim je značaj pravih velehradskih kongresov skoraj izključno znanstveno-teološki. V letošnjem letu se bo tak shod za proučevanje vzhodnega bogoslovja vršil v Pragi v dneh od 11. do 15. avgusta, v zvezi z neštevilnimi drugimi prireditvami svetovnega jubilejnega leta. Shoda se udeležijo med drugimi tudi škof d'Herbigny, ravnatelj papeževnega vzhodnega zavoda v Rimu. Zavod se je združil letos z gregorijansko univerzo. Kakor poroča iz Prage »Narodna politika«, bo program letošnjega shoda predvsem vprašanje o Cerkvi in liturgiji. Udeležijo se shoda tudi večje število pravoslavni teologov. Od shoda se pričakujejo praktični uspehi v prospeh unije. Kakor javlja 2. štev. »Kraljevstva božjega«, priredi naše ACM oziroma BCM ob tej priliki (od 10. do 18. avg.) posebno romanje v Prago, v Staro Boleslavo in na Velehrad.

Angleški katoličani za svoje časopisje. L. 1860. so angleški katoličani v Londonu ustanovili listi »The Universe«. Ta list je pred petimi leti izhajal le v 40.000 izvodih. Danes pa je dosegel številko 100.000. Njegova božična številka se je tiskala celo v 130.000 izvodih. Te številke so za deželo, ki šteje le dva milijona katoličanov, res lepe!

Filmski igravec in vera. Jasen dokaz, kako lepo se sklada versko življenje tudi z bujnim življenjem filmskega igravca, nam je podal španski filmski junak Ramon Novarro. On se nikakor ne sramuje svojega verskega prepričanja, katero je gotovo globoko ukoreninjeno v njegovem srcu, saj sta njegovi dve sestrji redovnici, pokazati tudi javno v tistem miljeu, v katerem živi. On navdušen in zvesto obiskuje verske duhovne vaje. Kadarkoli se počuti opešanega pod težo nemirnega življenja in kadarkoli njegovi dnevni dogodki, kakor gore leže na njegovih plečih, se poda v samostan blizu San Francisco, kjer so Kolombovi vitezi zgradili dom duhovnih vaj. — Tukaj se zapre v celico, prekine vsak stik z zunanjim svetom, se udeležuje premišljevanj, ki govore o življenju in smrti, o kratkem bivanju človekovem na tem svetu, sploh o stvarih, katere se zdijo navadnemu človeku temne in pesimistične. »To je,« kakor sam izjavlja, »velika duhovna kopel. Po tej kopelji se vrnem svež in z novimi močmi nazaj v svet, potrjen v spoznanju, kaj je bistvo življenja.«

Kaj je novega

Koledar

Četrtek, 31. januarja: Peter Nol., Marcela, Julij.

Osebnosti

★ Ameriški konzul v Belgradu, g. Faton, ki je tam deloval deset let, je v sredo zapustil svoje mesto.

★ Umril je dne 28. januarja v starosti 85 let na Kalu pri Dobrnichah bivši posestnik Muren Anton. Bil je ves čas svojega življenja globoko veren in pošten inož.

★ Poročil se je g. Ciril Dular, trgovec v Novem mestu, z gđc. Ivico Likarjevo iz Kostanjevice.

Ostale vesti

★ Znižane izletniške karte ob sobotah in nedeljah na gorenjski progi. Ministrstvo za promet je dovolilo za mesec februar izdajanje izletniških povratnih vozniških kart s 50% popustom normalnih vozniških cen za II. in III. razred na postaje proge Ljubljana — Bistrica-Boh Jezero in Jesenice — Kranjska gora. Znižane vozne karte veljajo za odhod ob sobotah in na dan pred praznikom za vlak 918 (odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 18.50) in vlak 8618 (odhod iz Jesenic ob 21.22) ter za povratek ob nedeljah in na praznik z vlakom 8617 (odhod iz Kranjske gore ob 18.20) in z vlakom 917 (odhod iz Bistrice-Boh. Jezero ob 17.47, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 21.8). Uporaba drugih vlakov s temi kartami in prekinjenje vožnje ni dopustno.

★ Razpis nagrade za najboljšo igro. Slovenska straža v Ljubljani razpisuje nagrado v znesku 3000 Din za najboljšo igro ali dramski prizor. Snov mora biti zajeta iz življenja primorskih Slovencev v sedanosti. Obseg naj bi bil tak, da uprizorjanje ne bi trajalo nad eno, kvečjemu poldruge uro. Rokopisi naj se predložijo najkasneje do 1. maja t. l. tajništvo Slovenske straže v Ljubljani. Poljanski nasip 10/I. Pravtam se dobe tudi natančnejša pojasnila. — Vodstvo Slovenske straže.

★ Ekspoziturni občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze se vrši v nedeljo, dne 3. februarja ob pol 10 v Mariboru v društvenih prostorih na Koroški cesti 1. Na Svečnico pa se vrši celodnevni organizatorični tečaj, ki se ga naj udeležijo zlasti odborniki in zaupniki posameznih skupin. Za udeležence izven Maribora nam je glavna direkcija drž. žel. z aktom št. 4384, dne 26. jan. t. l. dovolila polovično vožnjo in sicer veljavno od 1. do 5. febr. t. l. Udeleženci naj kupijo na odhodni postaji celo vozno karto, katero tero naj v Mariboru pri izstopu ne oddajo, ker bo služila s potrdilom, da so se občnega zbora udeležili, tudi za povratek.

REVMATIKI

in vsi, ki trpijo na PROTINU, ISTASU, bodiljajih, in trganju v GLAVI ZOBEH nabavite si že danes v prvi lekarni ali drogeriji 1 steklenico »ALGA«, nadgrnite zvečer bolno mesto in je ovijte z volneno krpo.

Zjutraj boste že iznenađeni kako, ALGA odstranjuje bolečine — PRIJETNO — NAGLO po TEMELJTO.

1 steklenica s točnim navodilom Din 16.
Po pošti pošilja: LABORATORIJ »ALGA«, SUŠAK
4 steklenic D. 77 — 1 steklenica D. 181 — 25 steklenic D. 890

W. C. Morrow:

Steklenica pelinkovca

(Strašna zgodba.)

Artur Kimberlin, mlad mož izredne odločnosti, se je znašel deževnega večera na ulicah San Francisc, ne da bi v tem mestu koga poznal in v trenutku velike srčne boli. Glad ga je mučil in telesno bolečino je občutil tembolj, ker je imel misli popolnoma jasne. Nič več mu ni preostajalo: niti najmanjši predmet, ki bi ga mogel zamenjati za košček kruha; prodal je bil celo večji del svoje obleke in obdržal samo tisto, kar je zahtevala dostojnost. In zdaj se ga je loteval mraz in pretli končati v zvezi z gladom njegovo bedo.

Rojen v blagostanju in dobro vzgojen, nima dovolj poguma ne spretnosti, ki je potrebna za tatvino. Naj se mu ne pripeti nič izrednega in on se v prihodnjih štiri in dvajsetih urah utopi v zalivu ali umre za pljučnico na ulici.

Sedemdeset ur ni jedel in srčni obup in potreba sta mu izžrpala telesne sile. Bled in opotekajoč, se je zdajci tolažil kolikor je mogel s tem, da je požrešno vdihaval kuhinjski vonj iz gostiln v Market Streetu in pri tem je bolj pazil, da ni zgrešil okusnih duhov, ko pa da bi se obvaroval dežja.

Sklepetal je z zobmi, se spotal, lovil sapo, niti svoje usode ni proklinjal; eno samo željo je še imel: jesti! Misli je samo na lakoto, ki ga je trpinčila in na jedi, ki bi ga segrele in razveselile.

Dospelši v Mason Street, je zapazil nekoliko dalje na drugi strani gostilno; šel je tja poševo čez cesto. Pred visokimi steklenimi okni je obstal in zastrmel poželjivo v velike in masne kose mesa, široke ostrige na ledu, rezine gnjati, široke kakor njegov klo-

buk, cela piščeta pečena, pražena in v omaki. Zaškrpal je z zobmi, zastokal in se oddaljil z negotovim korakom.

Nekoliko korakov oddaljen je bil kar s posebnim vzhodom, nad katerim je bil napis: Družinski vhod.

V kotu zaprtih vrat je stal mož. Kljub lastni muki je bral Kimberlin na obrazu tega človeka nekaj, kar ga je streslo in zadržalo. Značilo se je bilo in kraj je bil le slabo razsvetljen, toda bilo je očitno, da je neznanec neobičajne zunanosti, česar pa on ne sluti. Morebiti je nenavadna temnota na tem obrazu vzbudila Kimberlinovo sočutje.

Sprva ga oni ni videl, ker je strmel srepo predse na ulico. Smrtna bledica na obrazu je še povečala zlcnosno nepremičnost njegovega pogleda. Nenadoma je zapazil Kimberlina.

»Ah,« je rekel počasi in posebno razločno, »tudi vas je dež zalotil brez površnika in dežnika! Pridite pod ta vrata... prostora je za dva.«

Glas je bil skoro dobrohoten, čeprav vznemirjajoče rezek. A bil je prvi, ki je Kimberlina naravnost, odkar se ga je lotil glad in ko je tu slišal, da neko govori njemu, nesrečnemu, in kolikortoliko skrbi za njegovo udobnost, se je opogumil. Zatekel se je k vratom zraven neznanca, ki je spet nepremično stal in srepo zrl v praznoto na ulici.

Toda kmalu se je tuje prebudil. »Mogoče bo deževal še dolgo,« je rekel. »Zebe me in tudi vi trepetate. Vstopiva in izpijva kaj!«

Porinil je vrata, Kimberlin mu je sledil. Upanje mu je ogrelo srce.

Dvorana je bila pregrajena v majhne oddelke, ločene po tanki steni. Ker je imel vsak oddelke vrata, je bilo možno se ločiti od ostalih. Bled neznanec ga je vodil v enega izmed oddelkov in preden je sedel, je potegnil iz žepa sveženj bankovcev.

»Vi ste mlajši,« je rekel, »ali bi ne hoteli iti v bar po steklenico pelinkovca in jo primesti sem z vrčem vode in s kozarci? Nimam rad slug okoli sebe. Tu imate dvajset dolarjev.«

Kimberlin je vzel bankovce in stopivši na hodnik, se je obrnil proti baru.

Držal je denar trdno med prsti. Tako toplotno in uteho je občutil ob tem, da mu je roka blaženo drhtela. Koliko obilnih in toplih obedov je predstavljal ta bankovec? Stisnil ga je močneje in pričel omahovati. Bilo mu je, ko da ima pred seboj kadeči se krožnik in da vsrkava vnji širokega zrezka z debelimi gobicami v raztopljenem maslu. Obstal je in pogledal za seboj proti vratom oddelka. Tuje je bil zaprti vrata. Lahko bi se vrnil, šel mimo tistih vrat, se zmuznil na presto in nakupil jedil. Na pol se je obrnil, toda strahopetec v njem (so še druga imena za to) je uničil njegov sklep. Šel je naravnost proti baru in zahteval naročeno.

Bilo je tako nenavadno, da ga je natakara pazljivo premeril in vprašal:

»Saj ne boste vsega izpili, kaj?«

»Sem v enem oddelku z nekaterimi prijatelji,« je odvrnil Kimberlin, »in hočemo mirno piti, ne da bi nas motili. Smo na številki sedem.«

»Ah, oprostite. To je v redu,« je rekel natakar.

Kimberlin je stopal mnogo bolj trdno in varno, ko se je vračal s pijačo. Odprl je vrata v oddelke.

Tu je sedel pri mizi in strmel v steno pred seboj, kakor je malo poprej zrl na drugo stran ulice. Imel je mehak klobuk s širokimi kraji, pomaknjenimi na oči. Šele ko je Kimberlin postavil na mizo steklenico, vrh in kozarce ter sedel nasproti njemu v smeri njegovega pogleda, ga je bled mož zapazil:

»Ah, ste prinesli? Kako ste prijazni! Zaprite vrata zdaj!«

Kimberlin je bil spustil drobiž v svoj žep

REDUTA
S. K. ILIRIJA

1 II. 1929
UNION

Plaz zasul 3 mladeniče?

Iz Bohinjske Bistrice nam poročajo: Včeraj dopoldne je našel lovski čuvaj v Srnjakovem grabnu nad vasjo Ravne truplo 18letnega mladeniča Franceta Cimperle, doma iz Bače na Primorskem. Podsul ga je 20 m širok snežni plaz. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Bohinjski Bistrici. Bc je se, da je enaka usoda doletela tudi dva Cimperlova tovariša, ki najbrže ležita še pod snegom.

Nova pota v ljudski prehrani

V petek, 26. t. m. se je mudil v Belgradu g. dr. Ladislav Berzeler, profesor fiziološkega inštituta na Dunaju. Sprejel ga je poljedelski minister g. Oton Frangeš in predsednik Rdečega križa g. dr. Marka Leka. Smoter prihoda g. Berzelerja je zelo zanimiv. G. Berzeler hoče namreč opozoriti merodajne kroge na ogromno važnost moke iz soje, neke vrste fižola, ki dalj časa nego štiri tisoč let hrani milijone in milijone prebivalcev na Japonskem, v Mandžuriji, Indokini, Koreji in Kini. Soja vsebuje ogromen odstotek hranljivih sestavin (40% beljakovin in proteina, preko 20% masti, 20 do 25% ogljenih hidratov in samo 9% vode in drugih sestavin).

Ta rastlina je v Evropi že od davnih časov znana. V naši državi so delali poskusne saditve v okolici Mostarja, Osijeka, ravnotako tudi pri nas v Sloveniji in drugih mestih. Uspešno kulturo soje v Evropi sta dosedaj ovirali dve okoliščini: 1. Pomanjkanje potrebnih gotovih bakterij, ki se nahajajo v njeni pradamovini in ki dajo soji zadovoljive rezultate za žetve; 2. Pomanjkanje metode, s katero se soja predela v ljudsko hrano, pri čemer se ne smejo izgubiti njene hranljive sestavine.

Potrebne bakterije se goje v velikih količinah v Ameriki, na Dunaju in v drugih mestih. Kultura teh bakterij bi se mogla tudi pri nas avesti z dobrim uspehom. G. Berzeler je pa hotel premagati tudi drugi nedostatek. Izumil je metodo, s katero se dobi iz soje trajen produkt — moko, v kateri so ohranjene vse hranljive sestavine soje in ki popolnoma odgovarja okusu Evropejca.

Kilogram moke, dobljene po metodi g. Berzelerja iz soje, ima isto hranljivo vrednost kakor tri in pol kilograma govedine brez kosti ali 68 jajc ali okoli 12 litrov najboljšega mleka. Današnja cena enemu kilogramu sojine moke znaša 1.80 šilinga oziroma 15 dinarjev in sicer v prodaji na drobno.

Sojina moka se more primešavati najrazličnejšim jedilom: kruhu, močnatim jedilom itd. Ta moka zelo povečuje hranljivost vseh jedil, ki se jim primeša. Velika bi bila korist, ki bi jo imeli z uporabo sojine moke pri prehrani siromašnih krogov, vojaštva, bolnišnic itd. Prehrana bi se v znatni meri pocenila.

Mnogi strokovnjaki so natančno preiskali sojino moko, izdelano po metodi dr. Berzelerja. Preizkusili so jo pri prehrani otrok, bolnikov, vojakov, pa tudi živali. Uspehi preizkušenj so bili povsod zadovoljivi. Vsi ti strokovnjaki so konstatirali, da znači ta moka preobrat v splošni

ljudski prehrani, pri čemer se bodo prihranile ogromne količine mesa.

Rumena rasa smatra to rastlino za narodno hrano. Iz nje pripravljajo skoro vse oblike svoje hrane: kruh, močnate jedi, sojino mleko, sojini sir, razne cmake, da celo neke vrste pijačo.

Za izum g. dr. Berzelerja se interesirajo Avstrija, Italija, Nemčija, Anglija in druge države. V nekaterih teh držav je že uvedena industrija predelovanja soje v moko. To predelovanje more prevzeti vsak mlin, če ima priprave za luštenje in destilacijo. Posebno pozornost je posvetila temu vprašanju Italija, kjer je vprašanje prehrane spričo preobljudenosti zelo važno. Italijansko vojno ministrstvo je celo že uvedlo sojo kot delno prehrano v armado. V Ameriki ta rastlina polagoma izpodriva druge hranljive rastline.

Klimatični pogoji naše države, predvsem na jugu, so kar najboljši za uspevanje te rastline. In v kratkem bi jo mogli celo izvažati.

Istega dne se je v poljedelskem ministrstvu vršila konferenca, ki so se je udeležili zastopniki poljedelskega ministrstva, ministrstva vojne in mornarice, narodnega zdravja, ministrstva za socialno politiko in Rdečega križa. Na tej konferenci so razpravljali o korakih, ki jih je treba podvzeti v svrhu gojenja te rastline in predelovanja njenih sadežev v moko. Sojo naj bi začel koma predvsem gojili na jugu, prav posebno pa v pasivnih krajih.

Ostanki, ki bi preostali pri predelovanju sojine moke, bi bili dragocen material za prehrano živine. Nemci samo v to svrhu uvažajo na leto iz Mandžurije en milijon ton sojinega semena.

Gojenje soje bi pri nas imelo pa tudi še druge posledice. Soja donaja zemlji azot. Na takih zemljiščih po soji posejana pšenica donaja za 20 do 30% bogatejšo žetev.

Iz Belgrada je g. dr. Berzeler odpotoval v Prago, 10. februarja odpotuje pa na povabilo vlade v Anglijo, ki se interesira za sojo pred vsem v to svrhu, da jo uvede za prehrano svojih kolonialnih čet in morda cele armade.

Morda bi bilo dobro, da se tudi naši merodajni krogi zainteresirajo za sojo.

Španska hripa! Influenca!

Za ojačanje rekonvalescentov je izborno sredstvo »Leciferrin«. Vprašaj za svet zdravnika. Dobi se v vseh lekarnah.

Ob desetletnici naše univerze

Ob začetku drugega poslovn. leta »Društva za nabiranje univerzitetnega zaklada« se zopet obračamo na slovensko javnost.

Obstoja narodne univerze v Ljubljani, kakor upamo, v prihodnje ne bo nihče več ogrožal. Toda s tem naše univerzitetno vprašanje še ni rešeno. Zakaj Slovenci hočemo imeti univerzo, ki bo dostojno stala ob strani najvišjim učiliščem doma in v tujini, ki se bo s svojim znanstvenim delom uveljavljala v mednarodnem znanstvenem svetu in ugled ter čustvanje, ki si ga je že pridobila, večala in množila. Zato je potrebno, da imajo nje seminarji, laboratoriji in znanstveni inštituti na razpolago vse, kar je za uspešno in velikopotezno delo potrebno. Pomisliti je treba, da je to mlada univerza, ki se je ustanovila in doslej razvijala v izredno težavnih razmerah.

V juliju 1929 bo deset let, kar je bila univerza ustanovljena. Univerza sama bo ob desetletnici dala pred državo in narodom, pa tudi pred tujim znanstvenim svetom obračun o svojem delu. Ni se ji treba bati javnega obračuna, ne bo se ji sramovati deset let življenja.

Ob desetletnici univerze pa naj se tudi slovenski narod prav posebno spominja svojega najvišjega kulturnega in znanstvenega zavoda in mu po našem društvu ponudi podporo, ki je je vreden in potreben.

Ob desetletnici univerze naj bi ne bilo slovenske občine, ki bi ne bila vsaj redna članica našega društva. Ob desetletnici univerze naj bi sleherni denarni zavod pristopil našemu društvu.

Ob desetletnici univerze naj bi naša gospodarska podjetja podprla univerzo s prispevkom k našemu društvu.

Ob desetletnici univerze naj bi se število rednih in podpornih članov pomnožilo v stotisoče!

Slovenci! Ne zabimo, da je ljubljanska univerza najvažnejša kulturna trdnjava ne le za naš narod, marveč tudi za ves severozapad naše narodne države! Ne zabimo, da je ljubljanska univerza uresničenje kulturne zahteve, ki je 70 let od l. 1848 stala na slovenskem narodnem programu!

Zato pa delajmo in prispevajmo, da bo narodna univerza v Ljubljani ne le živa, ampak da bo rastla in cvetela!

Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada v Ljubljani.

★ **Pogreb pok. svetnika Konrada Teksterja.** Včeraj so izročili zemlji telesne ostanke višnjegorskega župnika Teksterja. Njegov pogreb je pričal o njegovi veliki priljubljenosti med njegovimi duhovnimi sobratji in med ljudstvom višnjegorske župnije. Kljub silnemu mrazu se je zbrala ogromna množica, da vzame zadnjič slovo od svojega pastirja. Sprevod iz župnišča je moral venkaj na zasneženo polje, da se je mogel razviti. Pogreb je vodil mil. g. opat Kostelec iz Stične ob asistenci 35 duhovnikov. Isti je v cerkvenem govoru

★ **Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu** polajšuje »Franz-Josef« grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišniče potrjujejo, da je »Franz-Josef« voda vsled svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

in ga je hotel izvleči, ko mu je neznanec rekel:

»Obdržite drobiž. Potrebovali ga boste, kajti vzel vam ga bom na način, ki vas bo zanimal. Pijva najprej, nato vam bom vse razložil.«

Bledi neznanec je nihal dva kozarca pelinkovca.

Prostodušni Kimberlin ni bil še nikdar pil pelinkovca; pijača mu je bila trpká in neprijetna, ali kakor hitro mu je zlezla v želodec, se je razširila po njegovem telesu neka sladka toplota.

»To nama bo dobro delo,« je rekel neznanec, »in si ga bova še privoščila. Toda, povejte mi, ali znate kockati?«

Kimberlin je odkrito priznal, da igre ne pozna.

»Mislim sem si. No, pa pojdite v bar in prinesite rog in kocke. Saj bi lahko pozvonil, toda nimam rad opravka s slugami.«

Kimberlin se je kmalu vrnil s kockami, zaprl vrata in igra se je pričela.

To ni bila stara, preprosta igra, bila je zamotana in razsodnost ter slučaj sta v enaki meri odločala o uspehu. Po eni ali dveh igrah brez stalo je rekel tujec:

»Zdi se vam, da ste razumeli. Prav dobro... dokazal vam bom, da se varate. Stavila bova en dolar na igro in jaz bom tako prigrabil drobiž, ki sem vam ga dal. Če bi tako ne bilo, bi kradel; mislim pa, da ne bi imel kaj vzeti, ker nimate ničesar. Saj vas nočem žaliti, ali jaz govorim odkrito in vi ste cenim poštenost nego uljudnost. Rad bi se malo razvedril in mi ne boste zamerili, če vas vnaprej nagradim za vašo ljubeznivost.«

prelepo označil pomen župnikovega življenja, ki je bilo vse, versko in cerkveno, socialno in gospodarsko, usmerjeno le v en cilj: rešitev duš. Sv. mašo je opravil za rajnega g. dekan Pešec iz Smarja. Ob odprtem grobu je vzel slovo od rajnega v imenu županov in obč. odbornikov ter vsega ljudstva višnjegorske župnije g. župana Erjavec. Slovensko je obljubil v imenu vseh, da se bodo zvesto držali naukov rajnega gospoda. Ko je zaklical zadnjič: z Bogom, je glasno ihtenje pričelo, kaj so ljudje izgubili z rajnim župnikom. V imenu Zadrugne zveze, kjer je bil rajni 22 let član nadzorstva, je spregovoril predsednik nadzorstva Z. z. g. Ignacij Zaplotnik. Naj omenimo še pevski zbor, vence organizacij in sorodnikov — predvsem pa vseh udeležencev živo žalostno misel: Vzoren pastir je odšel pregodaj po svoje plačilo.

★ **Pregled o poslovanju naših sodišč.** Pri vseh okrajnih sodiščih v Sloveniji je bilo leta 1928: civilnih tožb 24.725 (l. 1927. 23.744), civilnih tožb do 125 Din 1002 (1000), kazenskih preiskav pri okrajnih sodiščih 4884 (5121), izvršb v civilnih zadevah 62.196 (56.295), zapuščajskih zadev 15.592 (15.793), pupilarnih zadev 6426 (6548), zemljknižnih 65.001 (64.456), nvalidskih 964 (6246). Pri deželnih ozir. okrajnih sodiščih je bilo leta 1928: civilnih tožb 2891 (3008), meničnih tožb 1657 (1679), prizivov v civilnih tožbah 1324 (1177), prizivov v kazenskih zadevah 1742 (1734), tiskovnih tožb 130 (152), zemljknižnih zadev 3658 (3291). Poslopanj radi prestopkov in zločinov 3856 (4069), od teh je bilo obtoženih 2182 (2046).

★ **Strela v zimi.** V Umešiču pri Drnišu v Dalmaciji je udarila strela v zvonik vaške cerkve. Nastal je požar, ki je uničil streho in notranjost cerkve. Škode je okrog 200.000 dinarjev.

★ **Pogozditev Krasa.** Ministrstvo za šume in rude je dovolilo velikemu županu v Karlovcu pol milijona dinarjev za pogozditev kraških ozemelj v primorsko-krajski oblasti. Ta znesek se bo razdelil na posamezne okraje.

★ **Volkovi vdrlj v mesto.** Sneg in mraz sta prignala volkove s hribov v doline. V noči od torika na sredo so volkovi vdrlj celo v mesto Bosanski Petrovac in tam raztrgali tri pse.

★ **Smrt v Savi.** Pri Savskem Brodu je neki lovec v čolnu na Savi lovil divje race. Ustrelil je eno raco. Nagnil se je s čolna, da bi jo dosegel. Pri tem se je čoln prevrnil in lovec je utonil.

★ **Na lovu smrtno ponesrečil.** Josip Batinovič iz Metkovića je šel na lov. Med potjo mu je spodrsnilo. Pri tem se je sprožila puška in strel je zadel Batinovića, ki je kmalu na to umrl.

★ **Vlak razbil sani.** Na progi med Debeljaco in Kovacicu se je pripetila huda nesreča. Kmetica Eva Janež se je s svojim 11letnim sinom in 9letno hčerko peljala na saneh. Pot je vodila čez železniški tir. V tem hipu je privozil vlak. Konja sta bila že srečno čez tir, sani pa je vlak vrgel čez nasip. Mati in sin sta smrtnonevarno ranjena, hčerka pa le lahko.

★ **Samomor 81letne starke.** V Vršču se je zastrupila 81letna Magdalena Zinser in je kmalu nato umrla. Vzrok neznan.

★ **Radi zemljišča dva v grob, dva v zapor.** Brata Milan in Pavel Ranič sta bila že delj časa sprta z bratom Štefanom in Milanom Glodičem. Vsi imajo svoja posestva v vasi Veliki Graduš pri Petrinju. Prepričali in tožili so se radi zemljišča. Pred par dnevi so se zopet sprli in nato stekli. V tepežu so igrali

glavno vlogo noži. Konec tepeža je bil, da sta Pavel Ranič in Štefan Glodič obležala mrtva, ostala dva sta pa bila ranjena in aretirana.

★ **Revolverski strel na plesišču.** Te dni se je v neki gostilni v Indijli vršila predpustna zabava. Prišel je tudi neki mizarski pomočnik, ki je opazil, da se njegova bivša zaročenka zabava z drugimi mladeniči. Radi tega se je silno razburil. Pograbil je samokres in parkrat ustrelil proti dekletu. Dekle je padlo nezavestno na tla. Nastala je velika zmešnjava, med katero si je omenjeni mizarski pomočnik pognal več strel v trebuh. Dekle je bilo le laže ranjeno, fanta so pa morali prepeljati v bolnišnico.

★ **Ogoljufani delavci.** Državno pravdnitvo v Sarajevu je odredilo aretacijo ravnateljstva sarajevskega društva »Konzum« radi goljufive krade. Društvo je lani avgusta meseca napovedalo konkurz s pasivami 3 milijonov in z aktivami 1.3 mil. Din. »Konzum« je bil ustanovljen pred dvema letoma in je v najkrajšem času dosegel zaupanje številnih delavcev. L. 1928. si je društvo zgradilo lastno hišo, kar je še povečalo zaupanje delavcev, ki so pri društvu nalagali denar. Ko je prišlo do konkurza, je prišlo pred društveno hišo do viharne prizorov. Vlagatelji so hoteli s silo vdreti v hišo in se je policiji le s težavo posrečilo, da jih je zadržala. Uvedena je bila preiskava, ki je dovela do aretacije ravnateljstva.

★ **DOKTORJA FRANCETA PREŠERNA** Zbrano delo je najlepši dar Slovincem. Knjiga nudi popolnega Prešerna, ki bo pa sedaj prodri v vsako slovensko hišo. Cena je namreč skrajno niska in sicer Din 40.—, celo platno Din 55.—, najelegančnejša vezava pa je v cellem usnju z zlato obrezo primerna za najdražje darilo netja Din 90.—. Za tako ceno ne bo mogoče te knjige v nobeni drugi izdaji spraviti na trg.

★ **CENJENO OBČINSTVO** se vljudno opozarja na inventurno prodajo ostanke parov čevljev, osobito malih števil, po znatno znižanih cenah dokler zaloga traja v trgovini »Pekoa, Ljubljana, Aleksandrova cesta.

★ **V STOLETJU ŽIVONIH BOLEZNI** je treba imeti jeklene žlice. Uživanje zrnatih kave jih ubija. Najboljši nadomestek za kavo je zato Zika, ki je obenem tudi redilna.

Odkrita tovarna »nebeške vode«

V Subotici so pretekli terek aretirali ciganko Jovanko Kovič, ki se je že dolgo časa bavila z vedeževanjem in prerokovanjem bodočnosti; poleg tega je tudi »zdravila« ljudi. Živela je zelo razkošno, vzdrževala je svoje jezo, ki se je ves čas zabavala po raznih subotičkih lokalih. Jovanka je imela največ uspeha s pomočjo dveh krožnikov, na katere je nasula pepela in ga pretresavala ter pri tem napovedovala bodočnost. Za »zdravljenje« je prodajala »nebeško vodo«, in sicer po 200 do 300 Din za čašico. S to prodajo je zadnje tri mesece zaslužila okrog 6000 Din. Jovankina hiša je bila polna vsakovrstne hrane. »Delovanje« ciganke niso prišli na sled, dokler ni v terek policija prejela ovadbo neke mlade, bogate kmetice.

Ta kmetica se je poročila pred tremi leti, pa ni imela otrok. Obrnila se je za pomoč

Za predpust!

Konfeti serpentine. Krep papir in girlande za dekoriranje, papirnate krožnike in epice, razglednice za saljavo pošto itd. priporočila

M. TIGAR - LJUBLJANA

DRUŠTVOM POPUST

pila? Ni boljšega od pelinkovca za bistenje duha, in rečem vam, midva bova preživela diven večer.

Pila sta in spet pričela igro.

Kimberlin je dobival, le redko je katero igro izgubil. Bil je sedaj silno razdražen. Oči so se mu svetile. Na licih se je prikazala rdečica.

Neznanec je izgubil prvi svezjenj bankovcev in je izvlekel drugega, debelejšega. Svezjenj je veljal več tisoč dolarjev.

Na Kimberlinovi desni so bili njegovi dobitki: približno dvesto dolarjev.

Dvignila sta vložek ter izpivši kozareček se spet lotila igre. Sreča se je tedaj obrnila in tujec je dobival z lahkoto. Vendar se je spet vrnila h Kimberlinu, kajti sedaj je igral premišljeno in spretno, kar je mogel. Samo enkrat se je vprašal, kaj bi napravil s tem denarjem, ako dobi in odide izpred te mize; toda rahločutno je sklenil, da vrne vse neznanec.

Pelinkovec je le začasno potolažil glad, pa razvezal Kimberlinove zmožnosti, da so se telesne bolečine vrnile z večjo silo. Ali ne bi si mogel naročiti z dobilkom večerjo? Ne, bilo je nemogoče, tujec ni govoril o jedeh. Kimberlin je igral dalje, medtem se ga je od glada lotevala groza, da se je zviljal in sklepel z zobmi. Tujec, popolnoma zatopljen v igro, tega ni zapazil. Bilo je videti, kakor da je v zadregi in zbežan. Igral je najskrbneje in premišlil podrobno vsak mah. Ni besede nista spregovorila. Prenehala sta le, da sta pila, nato so spet ropotali kocke in denar se je kopčil na Kimberlinovi desni.

(Konec prihodnjic.)

k Jovanki. Seveda je bila Jovanka takoj pripravljena pomagati. Rekla ji je, da bo dobila otroka, da lo bo ubogala in zavila to, kar ji bo dala. Seveda pa je treba za lo plačati 10.000 Din. Kmetica ji je takoj izplačala 5000 Din, ostalih 5000 Din ji je pa obljubila dati v najkrajšem času. Jovanka se je lotila dela in dala kmetici neke praške ter čašo »nebeške vode«. Kmetica je uživala praške, ker ji pa ti niso pomagali, je začela piti »nebeško vodo«. Uspeha pa ni bilo. Kmetica je spoznala, da je ta »nebeška voda« navadna voda iz vodnjaka in da jo je ciganka prevarila. Prijavila je zadevo policiji, ki je ciganko aretirala. Preiskava je dognala, da Jovanki niso nasledle samo kmetice, marveč tudi razne izobražene osebe.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Drugi bodo opravljale nočno službo te-le lekarn: I. Bahovec na Kongresnem trgu. — II. Ustar na Sv. Petra cesti. — III. Hočevnar v Šiški.

⊙ **Poziv hišnim lastnikom.** Po novem zakonu o neposrednih davkih se mora vsako leto popis davčnih zavezancev. Zato poziva mestni inmagistrat ljubljanski vse lastnike, oziroma upravitelje hiš na ozemlju občine ljubljanske, da točno popišejo na podlagi posebnih popisnih pol, ki jih prejmejo od mestnega magistrata po stanju dne 31. januarja 1929. Popisne pole, ki so opremljene z navodilom, kako se popišejo, se morajo oddati najkasneje do vpetega 4. februarja 1929 med uradnimi urami od 8. do 14. ure na mestnem magistratu. Mestni trg 2, I. nadst., soba št. 22, mestna posvetovalnica. — V soboto 2. in v nedeljo 3. februarja se pole istotam tudi sprejemajo od 9 do 11 dopoldne.

⊙ **Danes neha jo kidati sneg.** V mestnem proračunu je vsako leto določen tudi znesek za kidanje snega. Navadno ta znesek ni bil nikoli v celoti izrabilen samo v prvotno določen namen, temveč so vedno iz njega izvajali kake virmanske postavke v druge namene, kakor za popravilo ulic in drugo. Letos pa je izbrpan že skoro ves proračunski kredit, določen za kidanje snega. In ni čudo, saj je zadnje dni pri odvažanju snega dobilo delo nič manj kot 170 brezposelnih delavcev, pomagalo pa jim je še 150 stalnih mestnih delavcev. Sneg je vozilo 78 najetih voznikov in sedem mestnih. Najprej so delali vsi po osem ur dnevno, zadnje dni pa od 5 jutraj pa skoro nepretrgoma do 8 zvečer. Vsak voznik je napravil vsak dan po 12 do 15 voženj. V primer, koliko stane čiščenje ulic dnevno, naj navedemo številk za zadnjih pet dni: dne 28. t. m. je veljalo odvažanje snega v Ljubljani 28.000 Din, dne 27. t. m. 34.000 Din, dne 26. 20.000 Din, dne 25. t. m. 22.000 Din in včeraj dne 30. t. m. 19.000 Din. Do 28. t. m. je veljalo vse čiščenje ulic od snega skupno 349.000 Din, včeraj pa je ta znesek narasel že na 390.000 Din. V proračunu pa je določen le 450.000 Din. Prihraniti pa je treba ostanek za slučaj, če še zapade sneg in za slučaj snega pred prihodnjim božičem. Uspeh dovažanja kidanja snega je ta, da so očistene vsaj vse glavne prometne šile ter ožje pasake, po drugih cestah pa je sneg zoran. Radi pomanjkanja kreditov je mestni magistrat sklenil, da ustavi danes vse nadaljnje kidanje in odvažanje snega v Ljubljani.

⊙ **Umetnostno-zgodovinsko društvo** v Ljubljani priredi nocoj v četrtek ob 6 v zbornici univerze svoje deveto predavanje v letošnjem ciklu. Predaval bo arh. prof. Ivan Vurnik o modernih stremiljih sodobne arhitekture.

⊙ **Klub primorskih Slovincov** bo imel svoj redni sestanek drevi ob pol 8 v dvorani Rokodelskega doma (Komenskega ul. 12/l.). Na sporedu je sklopično predavanje o zrakoplovstvu. Predaval bo g. katehet Ivan Pivk.

⊙ **Trgovine s papirjem** bodo odprte na svečnico dne 2. febr. do 1. popoldne. — Sekcija gremija trgovcev s papirjem in pis. potrebščinami.

⊙ **Večerni gospodinski tečaj** na »Mladiki« se začne v sredo dne 6. februarja ob 17 popoldne. Vpisovanje je v petek dne 1. febr. popoldne in v soboto dne 2. febr. dopoldne v »Mladiki«, kjer se izve tudi vse podrobnosti.

⊙ **Oblastni odbor Jadranske Straže** v Ljubljani se najlepše zahvaljuje vsem, ki so s preplačili, darovi za buffet ali na katerikoli drug način pripomogli, da se je prireditve v Slovanski hiši dne 12. januarja t. l. v Unionski dvorani zaključila s tako lepim moralnim in gmočnim uspehom. Čisti dobiček se uporabi samo v kulturne in narodne namene društva.

⊙ **Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev** v Ljubljani sporoča cenjenemu občinstvu kakor tudi članom, da bodo brivnice in damski saloni na svečnico 2. februarja celi dan odprti, zato se v petek delo vrši samo do 19. — Načelstvo.

⊙ **V mestni klavnici** se bo na prosti stojnici prodajalo v petek dne 1. febr. t. l. ob treh popoldne svinjsko meso.

⊙ **Nesreča na spolkem hodniku.** V terek zvečer se je na Starem trgu, pred hišo št. 2 spodrsnilo na spolkem hodniku upokojeni učitelj gđ. Anđ Steska, ki si je pri padcu zlomila levo roko. Pasantje ulice so ji priskočili na pomoč ter hoteli poklicati rešilni avto, to pa je gđ. Steska odklonila ter šla najprej obvestiti o nesreči svoje, nato pa odšla peš v bolnišnico. Krivda pri nesreči ne zadene nobenega. Hodnik je tam zelo obrabljen in ne pomaga dosti, če ga tudi hišnica vsakrat na dan potrese s popelom. Temeljita poprava hodnika na tej prometni točki bi bila že davno potrebna.

⊙ **NAMOCENA POLENOVKA Fr. Kham,** Miklošičeva cesta.

Mračna slika iz ljubljanske bede

O zakonski dvojici Jerneju Č. in njegovi ženi, ki živita na Gradu skrajno bedno življenje, je javnost že večkrat čula in tudi »Slovenec« je že poročal o tem. Možu, upokojenemu sodnemu oficijantu, je 76, njegovi ženi pa 75 let. Pokojnina moža je sramotno nizka in oba sta stradalá tako, da je beseda »glad« za njuno bedo še celo oledjevala. Njuno stanovanje je vlažna hiška, slabša od vsake pusje kolibe in slabša od ječe najhujšega kazenjca.

ZA ZAJUTERK IN ZA JUZINO

je na'bolj zdrava in najdragocenejša hrana tako za otroke kakor tudi za odrasle skodelica mleka z 2 do 3 kavjarnimi žlicami Ovomaltine

Sedaj, pozimi sta prezbavala vse dni. Kar se sliši naravnost kot groleska, je pa to: mož je ob vsej svoji revščini pretirano varčen in od svoje pokojnice, s katero se bi mogel živeti niti najkromnejši berač ne bi — v hramilno. Ozeblo in vedno bolj — ženo je pošiljal beračit. Reva, ki je nekdo poznala in živela boljše življenje, je zapila včasih še tiste priberane flicke. Dostikrat je bil stražnik to zino našel napoj zmrznjeno na trotuarju, ki dvignil in jo izročil magistratu. Zadnje čase pa je reva nevarno zbolela, poleg tega se ji je na koženu odprla velika rana. Grajski prebivalci so o tej revščini in bedi sporočili mestnemu uradu za socialno skrbstvo. Ta je poslal v terek na grad mestnega zdravniškega dr. Misa, ki se je preprčal, da govoriče o skrajno slabem položaju te dvojice niso niti protirane, temveč celo premle. Skrajno bolna starica niti postelje nima, temveč spi v kupi čunč. Med temi čunči ni nobene večje od dlani človeške roke. Na stenah je prah, pomešan z vlogo, debel kot so v hišah bogatašev debele stenske tapete. Soba, če se more tej lučnji sploh reči soba, ni nikoli zakurjena in vlaga kar kaplja skozi strop — če ne zmrzne v obliki ledenih sveč, visečih s stropa. Mož ima v čmari iz starih, boljših časov več lepih oblek, obleče pa nobene ne, temveč hodi v skrajno strganih capah. Socialni urad je že v terek uvedel korake, da preskrbi nesrečni starki zavetišče v neki hiralnici. Prehitel pa je to akcijo vseučilski profesor dr. Ehrlich, ki skrbi za grajske prebivalce kot oče in jim tudi skoro dnevno mahuje v kapelici. Ta je včeraj dopoldne potikal na vrata hiralnice sv. Jožefa. Dasi je tam prenapolneno, so vendar našli še eno posteljo ter preskrbeli nesrečni in bolni starki toplo, snažno zavetišče. Starica, rešena svojega deset-nega pekla in preveč varčnega moža, se je s solzami v očeh zahvaljevala bolniškim sestram za njihovo dobroto. Koliko takih in enkljih mračnih slik se dogaja še v Ljubljani, kdo naj ve to?

Maribor

□ **Prosvetni večer**, ki je bil napovedan za danes, se ne bo vršil. — Prosvetna zveza.

□ **Osební promet v Mariboru**. V letu 1928 je pripotovalo v Maribor 644.725 oseb in sicer 571.747 na glavni kolodvor, 72.978 na koroski kolodvor. Odpotovalo pa je preko glavnega kolodvora 586.766 oseb, preko koroskega 69.222.

□ **Ukajšnje zastavljalnice**. Dne 12. februarja se bodo v tukajšnji zastavljalnici prodali od zastavljenih efektov št. 809 do 2612, od zastavljenih dragocenosti št. 10.223 do 12.363, če se do 9. febr. ne podaljšajo ali pa dvignejo.

□ **Kreditna zadruga državnih uslužbencev**. Delokrog te novo ustanovljene zadruge se razteza na vsi mariborsko oblast. Njen namen je, pomagati članom s krediti pod jako ugodnimi pogoji ter sprejemati njihove prihranke in jih običajno obrestovati. Nova zadruga je vključena pri belgrijski zvezi in stoji pod njenim stalnim nadzorstvom. Svoje uredne prostore ima na Rotovškem trgu 1.

□ **Dramatična šola** Ljudskega odra. Drevi se sestanek ne vrši.

□ **Zdravniško društvo v Mariboru**. Na zadnjem rednem običnem zboru se je izvolil sledeči odbor: dr. Jankovič, predsednik; dr. Schwab, podpredsednik; dr. Černič, dr. Robič, dr. Jurečko, dr. Klasinc, dr. Zorjan, dr. Marin, dr. Karel Ipavec, dr. Höningmann, odborniki; dr. Ramšak in dr. Wankmüller, namestniki, dr. Stamol in dr. Korenčan, pregledniki. — Tudi opozarja zdravniško društvo tem potom vse svoje člane okrožne zdravniške, da so vsa mesta okrožnih zdravnikov na novo razpisana in da je treba pravočasno vložiti prošnjo pri običnem odboru za nadaljnje obdržanje te službe, ker bi se sicer moglo tolačiti, da dotičnik, ki prošnje ni vložil, ne reflektira več na isto.

□ **Na Svečnico** smejo biti trgovine v smislu tozadevne naredbe velikega župana čeli dan odprte. Trgovski gremij v Mariboru.

□ **Uporabna dovoljenja**. Na zadnji seji Mestnega sveta so se izdala sledeča uporabna dovoljenja: g. Ussarju za grabov provizorične delavnice, g. H. Sabotju za preureditev dvorišnega poslopja v konfekcijsko tovarno, g. I. Horvatu za gradbo pekarske ter inž. Deaku za gradbo prtiličja in gospodarskega poslopja na Koroski cesti 41.

□ **Mariborsko podporno društvo za odpuščane kaznjence** je na svojem rednem običnem zboru, ki se je vršil preteklo soboto v dvorani tukajšnje kaznilnice, razgrnilo sliko svojega živahnega delovanja. Iz poročil posameznih odbornikov posnemamo, kako je podporno društvo z razmeroma skromnimi sredstvi podpira o odpuščane kaznjence, o katerih je bilo pričakovati, da so se poboljšali. Sredstva za to si je skušalo društvo pridobiti z nabiranjem akcije in s prireditvijo javnega koncerta. Preteklo leto se je dne 21. oktobra vršil že tretji tak koncert pod vodstvom društvenega tajnika g. nadučitelja Cizelja. Med podporami, ki jih je društvo dobilo, je pred vsem treba omeniti znesek 1000 dinarjev, ki ga je naklonila društvu mariborska mestna občina. Pri volitvah se je izvolil dosedanjí društveni odbor z g. Viljem Tuvatelem v prvo in kot predsednikom na čelu društva so se pred zaključkom obnega zbora določile smernice za društveno delovanje v prihodnji poslovni dobi.

□ **O zdaj gremo, o zdaj gremo, nazaj...** Ob zvoku te me odje je zasnovala v celici št. 10 tukajšnjih policijskih zarovov svobodeljuna četverka nakano. Lajoš N., Uba d M., Franci D. in Pavle M. — sami silili, da jim ni para. Celica št. 10 jim je postala zopna, dokler ni dorodel sklep. Ven! Cim je ugasnila ob 20 luč v celici, so se lotili dela točno po vseh zakonih strategije. Franci in Ubal sta praska raz strop omet, Lajoš in Pavle pa sta držala spodaj odedo, da ni padanja ometa povzročalo šuma. Proti triletni na 21 pa je četvorka prisluhnila — v sosednji celici št. 11 sta vija stražnika Markezli in Pavšič vršila pregled. Tedaj pa sta oba plahtodržca streptala od strahu in javnila na pomoč. To netaklično obnašanje obeh plahtodržcev je Franci in Ubalda, oba praskavca ometa, tako razkličilo, da sta navašla na vijočta sotrpina in pri tem jo je Pavle celo skupil; nekaj je tresnilo po njem, ki je v ga močno ranilo. Iz jeze je potem ovdal Ubalda, da ima med podplati v čevlju skrito malo žagico, s katero je nameraval prežagati železno mrežo na oknu celice za slučaj, da bi se pobeg skozi strop in podstrešje posrečilo. Žagica je prišla na dan, razočarane silke pa so razmetili po raznih celicah, da se med seboj še ne pobijejo.

□ **Pravcato medvedjo pasti** je nastavljal 18-letni fant tam v bližini meljskega broda, da bi se vanjo ujele divje račke. Prišel pa je mimo lovec in fanta ovdal. Fant je sedaj ob past, lovec pa se je na ta način rešil nevarne konkurence. Pravilo, da je rličnih pasti vse ročno vzdolž ob Dravnih bregovih, posebno v bližini Felberjevega in kraljevega otoka.

ROBORIN

Čaj za želodec in čistenje krvi, uspešno sredstvo proti odbelitvi, slabi prebavi, trinenju zaprtju. Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvajala lekarna ARKO, ZAGREB, Ilica 12

Celje

□ **Spored naslednjih prosvetnih večerov**. Ker se je prvotni načrt prosvetnih večerov deloma izpremenil, odnosno predvideva več večerov, navajamo v sledečem vsebino večerov, ki se bodo letos v Orlovskem domu še vršili: Dne 11. februarja predava umetnostni zgodovinar g. Marjan Marolt o slovenski likovni umetnosti. Za predavanje bodo na razpolago lepe skopične slike. Najbrž bo na tem večeru nastopil tudi možki pevski zbor iz Teharja pod vodstvom g. Luzevica. — Dne 18. februarja bo zlatomašniškemu jubileju Sv. Očeta posvečen večer. Poleg pevskih in glasbenih točk bo na programu predavanje s filmom o papežu in Vatikanu. Film in kino-aparat stavi na razpolago ljubljanska Prosvetna zveza. — Dne 25. februarja predava univ. prof. dr. Lambert Ehrlich o spiritalizmu. Skopične slike. — Dne 4. marca se bo po možnosti vršil glasbeni večer s kratkim predavanjem o glasbi ter izvajanjem umetniškega glasbenega programa. — Dne 11. marca bo misijonski večer. Prosvetni tajnik g. Peršuh bo s pomočjo skopičnih slik podal oris življenja in delovanja velikih slovenskih misijonarjev Kneblharja in Barage. — Zaključna prireditev prosvetnih večerov bo velika akademija ob priliki materinskega dne 25. marca popoldne v veliki dvorani Narodnega doma, kjer bo med drugimi kot glavni govornik nastopil kanonik dr. M. Opeka iz Ljubljane. — Pripravlja pa se še poseben »pestri večer« v zahvalo točnosti in naklonjenosti številnih posebnikov prosvetnih večerov.

□ **Dandevs pevski vaji**. Ker je pevovodja jutri nujno zadržan, se vrši vaja pevskega zbora Kat. prosv. društva drevi točno ob 8. Pevali in pevke so naprošajo, da se vaje polnoštevno in točno udeležijo.

□ **Cigani v Narodnem domu**. Celjska Kerkova mašina nastopi po daljšem presledku zopet v nedeljo 3. februarja na odru Narodnega doma. Tokrat priredi igro »Cigani«. Igra ima tri dejanja, je polna zdravega humorja, pozivilajo jo pa še številni pevski vložki, ki jih bo spremljala celjska železniška godba.

□ **Cigav je pes?** K Josipu Florjancu na Spodnji Hudičji 52 se je v ponedeljek zjutraj zatekel pes voljeje pasme, temnosive dlake in kakih sedem mesecev star. Znamnik nima. Lastnik naj stopi neposredno v stik z g. Florjancem, ki bo psa toliko časa vzdrževal, dokler se ne javi njegov pravi lastnik.

□ **V Celje je prišel beračiti**. V terek je stražnik v Prešernovi ulici ustavil možakarja, ki je obiskoval tankajšnje trgovine in prosil milodarov. Na stražnika je mož povedal, da se piše Bohumil Pavlašek, da je m-hame'anske vere, čeprav je doma blizu Trutnave v Čehoslovaški republiki, ter da se imen svojih staršev ne spominja. V bolnici v Belovaru da je bil in da je brez vsakih sredstev prišel v Celje, kjer si je hotel pomagati z radodarnostjo Celjanov. Ker ta način preživljanja ni dovoljen in mož povrh tega ne poseduje dokumentov, bo moral domov na Češko. Mestni magistrat mu je dal toliko podpore, da se je mogel pelati v Maribor, odkoder ga bodo poslali dalje proti Češki.

Zadovoljstvo v hiši

je le tedaj ako uporabljate pražene kave trdke ANTON FAZARINC, CELJE

Dopisi

Kranj

H gostovanju Trličanov. Nedeljsko gostovanje Društva sv. Jožefa iz Trliča na našem odru je zapustilo lep spomin. Vse točke so bile izvajane skoro brezhibno. Tudi godba kaže že precejšnjo stopnjo izvežbanosti kljub temu, da je še mlada in javno še ni dosti nastopala. Naše občinstvo je zasedlo dvorano Ljudskega doma skoro do zadnjega kotička in je z zanimanjem sledilo izvajanju vsake točke programa.

Ustanovitve godbe na pihala. V Ljudskem domu mislimo ustanoviti godbo na pihala. Radi tega se bo vršil na svečnico popoldne po velikonočnem pouku v dvorani Ljudskega doma tozadeven sestanek, kjer se bo določilo vse potrebno. Vsi pošteti fanje in možje iz mesta in okolice, ki mislite postati člani godbe, pridite na svečnico k sestanku.

Novo mesto

Tajništvo SLS v Novem mestu, ki se je nahajalo v posopju Ljudske posojilnice je bilo 28. t. m. po uradni tuk. okrajnega glavarstva g. vladnem tajniku Krajsko razpuščeno. Ravnotako je bila razpuščena Okrajna kmetska zveza kot politična organizacija. Tako tajništvo kakor OKZ sta pa že prej likvidirala in je mogel uradni organ zapečatiti ne nekaj manj važnih spisov. — Enako je razpustilo okrajno glavarstvo vse ostale Kmetске zveze in druge politične organizacije v okraju.

Metlika

100-letnico, odkar je bil naš vrli misijonar Friderik Baraga v Metliki za kaplana, proslavi naša fantovska Marijina družba na Svečnico z akademijo in izvirno igrico. Vevakor je to zelo lep pojav v zgodovini metliške župnije in v delovanju fantovske družbe. Želim obilo uspeha in številne udeležbe, posebno, ker so vsi prejemki namenjeni misijonskemu namenu.

Občinska uprava v Metliki je ostala v istih rokah kot doslej s starim g. županom na čelu in s celotnim odborom.

Hripa se je že začela tudi pri nas javljati, sicer zaenkrat še v malem obsegu.

Trbovlje

□ **Dramatični odsek kat. prosvetnega društva** vzpripri v nedeljo, dne 3. svečana t. l. ob 4 popoldne ljudsko igro »Vaški lovci«.

□ **Radio**. Pri nas je priglasih približno šestdeset aparatov, ki je vsakemu premalo za tako velik kraj kot so Trbovlje. Zastonjkarji — teh je bilo mnogo — se opozarjajo, da svoje aparate čimprej priglasijo, ako se hočejo izogniti neljubim posledicam.

□ **Delavske knjižnice**. Vsi, ki so iz kateregakoli vzroka pri rudniku od dela izostali ali so bili upokojeni, naj dvignejo svoje knjižnice na občinskem uradu.

□ **Nabor**. Vsi mladeniči, rojeni v letih 1904 do 1908, ki niso pristojni v Trbovlje, a bivajo pa stalno v Trbovljah, in ki so bili pri zadnjem naboru spoznani začasno za nesposobne ter želijo opraviti nabor v Trbovljah, naj se prijavijo v teku meseca februarja t. l. v občinski pisarni (vojaški oddelek). Vsak naj prinese seboj dokaz o domovinstvu in člansko knjižico svojega očeta.

□ **Delovanje Rdečega križa preteklo leto**. Da ni to prepotrebno društvo pri nas samo na papirju, je bilo razvidno iz poročila, ki ga je podal predsednik g. Omerzu na zadnjem letnem običnem zboru. Iz poročila smo posneli, da šteje Rdeči križ okrog 400 članov. Vršili so se trije sarmarilanski točnji pod vodstvom tukajšnjega zdravnika g. dr.

Gospodarstvo

Skupščina upnikov Slavenske banke v Zagrebu

Dne 20. t. m. se je v Zagrebu vršila skupščina upnikov Slavenske banke. Odobrena je bila prodaja vojašnic v Mariboru za 1.63 milijonov dinarjev. V imenu upravnega sveta je g. Westen predlagal poravnavo in tudi garancijo za izvedbo iste. V tem slučaju bi znašala kvota upnikov 20%, če pa se konkurzno postopanje nadaljuje pa 17%. Sedaj ima konkurzna masa 11.55 milijonov dinarjev gotovine, skupaj vseh aktiv 37.13 milijonov dinarjev proti 120.8 milijonov pasiv; pasiva, ki se morajo izplačati s 100%, znašajo 6.5 milijonov dinarjev, od tega samo konkurznemu upravičelju 1 milijon dinarjev. O poravnavi se ni moglo končnoveljavno sklepati, ker ni bil navzoč zastopnik upravnega sveta belgrijski odvetnik dr. Dušan Popović.

GOSPODARSKA LITERATURA

Rudarski in pazarski vestnik. Združeni rudarskih podjetnikov je začelo v Belgradu izdajati »Rudarski in topilniški vestnik« v srbskem jeziku, pa s frantsko kratko navedbo vsebine. Izhaja vsako zadnjo soboto v mesecu. Prva številka je okusno in lepo opremljena in ima tudi zanimive vsebine. Med razpravami omenjamo: vseuč. prof. ing. D. Frost: Magnetometrična metoda kot ena najporabnejših za raziskovanje rudnih ležišč; v slovenskem jeziku pa ing. I. Pehani: Naše rudarsko pravo. Uredništvo in uprava se nahajata v Belgradu. Topilniški Venac 4-I. Cena letno 300 Din, inozemstvo 400 Din.

Sadjar in vrtinar prinaša v t. letošnji številki sledečo vsebino: P.: Slovenskim sadjarjem ob novem letu. — M. H.: Kutina. — Jos. Skubic: Preureditev starih sadovnjakov. — Jos. Rustja: Gojenje breskev na Goriskem. — Ivan Dolinšek: Deset zapovedi za precejšnjo sadnega drevja. — Ivo Slander: Alkohol. — Ciril Jeglič: Iz evangelija v domačem vrtu. Forsitija. — Dalje prinaša recepte za vegetarijansko kuhinjo, odgovarja na razna aktualna vprašanja ter priložuje mnogo poučnega drobiža. — Vsk, ki ima le košček vrtilica, za špalirje primerne stene, bo imel v Sadjarju in vrtinarju najboljšega svetovalca, ki nas obično dvajanskrat na leto za malenkostno članarino 25 Din.

Dolgoročne pogodbe za nabavo železniškega materiala. Gl. ravn. drž. žel. v Belgradu razglasa, da je prometni minister po čl. 231. fin. zakona za leto 1928-29. pooblaščen, da sklepa dolgoročne pogodbe za nabavo materiala in za nabavo železniških in parobrodskih vozniš sredstev. Prometno ministstvo je dobilo dosedaj že večje število ponudb. Ker pa se je od mnogih strani zaprosilo, da se z odličitvijo še počaka, je gospod prometni minister odločil, da se ponudbe sprejemajo še do 25. febr. t. l. Seznam materiala, ki se bo nabavil, je na vlogel vsem interesentom pri prometnem ministstvu, kjer se dobijo tudi splošni tehnični in finančni pogoji.

Letošnji pomladni lipski velesejem se bo začel 3. marca in traja vzvršni do 9. marca. Veliki tehnični in gradbeni sejem do 13. marca, tekstilni sejem do 7. marca in devljarsko-najarski sejem do 6. marca. Nadalje se vrši ob priliki sejnov tudi več tehnično znanstvenih prireditelj, kakor n. pr. zborovanje skupine prodajnih inženjerjev v V. D. I. — Na nemških železnicah imajo obiskovalci 25% popusta. — V Sloveniji so zastopniki lipškega velesejma: za ljubljansko oblast: Stegu & Co. v Ljubljani, za mariborsko oblast pa dr. Leo Scheichenbauer v Mariboru.

Borza

30. januarja 1929.

DENAR

V današnjem borznem prometu je bilo opaziti lahko zazadovanje tečajev; edino Pariz se je napravil večeraj učvrstil od 222.60 na 222.75. Promet je bil slab in je Narodna banka intervenirala v devizah: Berlin, Curih, Dunaj, Praga ter deloma Trst, dotim je bilo privatno blago zaključeno v devizi Pariz in deloma Trst.

Zagreb. Amsterdam 2281.75—2287.75, Berlin 1352—1355, Budimpešta 991.00—994.90, Trst 297.24 do 299.24, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.60 do 802.60, London 275.96—276.76, Newyork 56.765 do 56.985, Pariz 221.75—222.75, Praga 168.20—169.

Belgrad. Berlin 1352—1355, Curih 1094.40—1097.40, Budimpešta 994.9791, Dunaj 799.578—802.596, London 275.96—276.96, Newyork 56.77—56.97, Pariz 221.75—222.75, Praga 168.20—169, Trst 297.34—299.34.

Curih. Belgrad 9.1225, Berlin 123.40, Budimpešta 90.60, Bukarest 8.12, Dunaj 73.08, London 25.2175, Newyork 520, Pariz 20.82, Praga 13.8925, Trst 27.22, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 84.90.

Baumgartna. Da Rdeči križ skrbi za zdravje članov, priča dejstvo, da je v ta namen kupil 5000 m² zemlje v Omišlju, kjer bo zidal letno okrevališče in je tozadevne narhte že izdelal državni higijski zavod v Ljubljani. N-dalje si je Rdeči križ nabavil lepo omaro za potrebe čine za prvo pomoč. Denarni promet je znašal 60.000 Din. — V novi odbor so bili izvoljeni gg.: Karel Omerzu, učitelj, za predsednika; dr. Hugo Baumgarten, I. podpredsednik; duh. svet. Jakob Gasparič, II. podpredsednik; Anton Kuhar, tajnik; gna. Windischer, blagajničarka; za skladiščnika pa je bil izvoljen g. Černe. Ostali odbor tvorijo gg.: Mihael Rožanc, postajenačelnik; Franc Lebar, šolski upravitelj, gna. Urbančičeva, učiteljica in gna. Rembafen. V nadzorstvenem odboru so gg.: Gustav Vodusek, ravnatelj, Jesih in Havk. Izvolil se je še stavbeni odsek, čigar naloga bo pospešiti zgradbo letnega okrevališča v Omišlju. Z czirom na koristno delo, ki ga Rdeči križ vrši, se društvo nadeja, da se bo v novem poslovnem letu članstvo gotovo vsaj podvojilo.

Ptuj

□ **Ptujsko gledališče**. Prihodnja predstava v sredo dne 6. febr.: Nicodemijeva krasna in ganljiva komedija »Učiteljica«.

Ormož

Veliki snežni zameti. V zadnjih treh dneh preteklega tedna je zpadlo v vsej okolici toliko snega, kakor ga je do sedaj ni bilo. Ker je brll v petek ponoči in v zvečer ves dan močan veter, so nastali ponekod veliki snežni zameti. Promet je onemogočen, ker je sneg na večih krajih poldrugi meter visok in še višji. Pri Sv. Miklavžu se v soboto niti pouk ni mogel vršiti, ker sta pršla v šolo le dva otroka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

30. januarja 1929.

	povpraš.	pon.	sredn.	sr. 29. l.
Amsterdam	—	2.84.15	—	—
Berlin	1352.—	1.355.—	1.353.50	1.354.—
Bruselj	—	792.5	—	—
Budimpešta	—	943.40	—	—
Curih	1094.40	1.097.4	1.095.90	1.095.90
Dunaj	799.60	802.60	801.10	801.12
London	—	276.36	—	276.34
Newyork	—	56.57	—	56.87
Pariz	221.75	223.75	222.75	222.60
Praga	168.20	1.69.—	1.68.60	1.68.60
Trst	297.34	2.934	298.34	298.37

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prastrediona 150 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: voj. škoda ar. 457—458.50, kasa 457—458.50, termini: 2. 433—434 (433—434—435, 438.50—434), 3. 437, 12. 470—472, 7% invest. pos. 88—89, agrari 53.50—54. Bančni pap.: Hipo 56—56.25, Poljo 17.50—18, Hrv. 65 bl. Jugo 91—92 (91), Lj. kred. 125—126 (125), Medjun. 57.50 d., Prastred. 930—935 (930), Srpska 152 d., Zem. 138—140. Ind. pap.: Gutmann 199—200, Slavonia 525—550 (550), Danica 156 d., Drava 465—480, Sečera 475, Osj. ljev. 160—160, Brod. vag. 310—350, Unlon 305—320, Isis 20 d., Trbovlje 480—482.50 (475—480, 482.50), Vevče 123—125, Nar. šum. 33—35, Piv. Sar. 220—265.

Belgrad. 7% inv. pos. 87.50, agrari 53.50—54.50, vojna škoda 456—457, 2. 432.50, 3. 436.

Les

Na ljubljanski borzi so bili zaključeni: 4 vag. drv, 1 vag. remelnjov, 1 vag. orehovitih blodov, 1 v. bordonalov in 2 vag. desk. Tendence mirna.

Zito

Tendence na našem trgu je danes slabjša. Cene pšenice so nekoliko popustile, vendar ponudba ni velika. Tudi dovoz promptnega blaga je precej omejen. Da je cena pšenice nazadovala vkljub precejšnemu pomanjkanju promptnega blaga, je pripisovati dejstvu, da so notacije na inozemskih blagovnih tržistihi, zlasti v Chicagu občutno nižje. Nekateri baški mlinci so razprodani in ne sprejemajo naročil za moko, ker imajo težkoče pri nabavi pšenice. Promet v pšenični moki je minimalen. Cene so v splošnem neizpremenjene.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelek (vse samo ponudbe, s'ov. post., plač. 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 2% 287.50—290, febr. 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310; moka 0 g vag. bl. lko Ljubljana plač po prejemu 420—425, soržica (50% rži, 50% pšenice) lko post. Domzale 277.50—280, koruza laplatska 325—330, času primerno suha 295—297.50, ječmen bar. pol. 345—347.50, bč. 330—332.50. Zaključkov ni bilo. Tendence vrsta.

Budimpešta. Tendence medla. Pšenica marec 24.94—24.86, zaklj. 24.85—24.86, maj 25.76—25.80, zaklj. 25.64—25.65, oktober 25.64—25.65, zaklj. 25.64—25.65, rž marec 23—23.04, zaklj. 23.04—23.06, maj 23.75—23.78, zaklj. 23.78—23.79, oktober 23.52—23.50, zaklj. 23.53—23.50, koruza maj 28.58—28.55, zaklj. 28.56—28.58, julij 28.58—28.55, zaklj. 28.52—28.53.

Živina

V Milana notirajo: voli I. 4.50—5.20, II. 3.70—4.40, III. 2.30—3.60; krave I. 3.70—4.70, II. 2.70—3.60, III. 2—2.90; bikli I. 4.10—4.80, II. 3 do 4 lire za kg žive teže; prašiči 7.20 lire. Največ živine je v Milana iz Francije. Pretekli teden je bilo v Milana prodanih 277 jugoslovanskih telef po 6.50—6.90 lir za kg.

Na praški sejem 28. t. m. je znašal dogon goveje živine 672 glav, od tega 13 volov iz Jugoslavije, ki so notirali 6.40—7.30 Ké; na praški sejem je bilo prignanih 6385 prašičev, od tega 408 jugoslovanskih sprehajev, ki so dosegli 10.60 do 10.75 Ké za kg žive teže. Nadalje je bilo prodanih 209 zaklanih jugoslovanskih sprehajev po 13.25 do 14.25 Ké za kg.

Na Junajski goveji sejem 28. t. m. je znašal dogon 2433 glav, od tega iz Jugoslavije 56. Pri nekoliko živahnejšem povpraševanju je prvostveni blago obdržalo ceno, ostale vrste so se podražile za 5 grošev. Notirali so: voli najboljši 2 do 2.20, I. 1.65—1.95, II. 1.20—1.60, III. 1—1.15; bikli 1—1.40 (izjemoma 1.50); krave 0.90—1.50 (izjemoma 1.70); klavna živina 0.65—0.90

Sveta življenje in vrvenje

Borojević, Cadorna in Tešin

Branitelj soške fronte, feldmaršal Borojević, je bil nedvomno eden najsposobnejših avstrijskih generalov. Zal, da ni razumel znamenj časa in je ostal stari monarhiji zvest tudi potem, ko je zgodovina že neizbrisno zapisala njen pogin. Žel je za to le grdo nehvaležnost. Že začasa vojne so avstrijski diplomati krogi in razni nevoščljivci silno rovali proti generalu slovanske krvi ter mu oteževali delo; po vojni so ga pustili stradati in v največjem pomanjkanju umreti. Vse to je ugotovil Borojević sam v pismih, ki jih je pisal svojemu najboljšemu prijatelju Francu pl. Bolgarju, državnemu tajniku v vojnem ministrstvu v Budimpešti. — Nekaj teh pism je te dni objavila dunajska »N. Fr. Presse«. Nekatera mesta iz njih bodo gotovo zanimala tudi naše čitatelje. Dne 22. junija 1915. piše Borojević:

»Godi se mi dobro, a še mnogo bolje bi bilo, če bi mogel že napasti. Ta obramba, ki

Skrivnostni umor

V Lyonu na Francoskem je nedavno nenadoma izginila žena tamkajšnjega odvetnika Hodayer-ja. Bila je to 35 letna, še zelo čedna gospa. Kakor je izpovedala služkinja, je prišla usodnega dne h gospej Hodayer neka tuja čama in jo obvestila, da je njen mož, odvetnik Hodayer, ponesrečil in jo prosi, naj pride nemudoma k njemu. Gospa Hodayer se je takoj odpravila; v bližnji lekarni je še kupila nekaj obvez in zdravil, poslej je pa izginila za njo vsaka sled. Edino to so še dognali, da se je gospa Hodayer z neko damo odpeljala s tramvajem. Potem je nihče več ni videl. Te dni so pa potegnili iz reke Rhone mrtvo truplo gospe Hodayer. Bilo je popolnoma golo, a okoli vratu je visela tenka svilena vrvica. Raztelesenje je dognalo, da je bila gospa Hodayer zadavljena s pomočjo te vrvice. Preiskava je nato ugotovila, da je imela odvetnikova žena zveze z neko versko ločino ali sekto, v katero jo je uvedel neki kitajski dijak. Ta sekta ima v Lyonu svojo versko občino, ki jo vodi neki

Hindenburgova generalska kadrilja. Od 26. jan. do 3. februarja t. l. se vrše v Berlinu velike jahalne in vozne telme. Osem generalov, ki so vsi skupaj stari nad 500 let, bo izvajalo Hindenburgovo jahaško kadriljo. Naša slika nam kaže osmerico teh generalov (od leve na desno): generalni major v. Holzinger-Berstett; general v. Seefried; gen. poročnik v. Graberg; peh. gen. v. Hasse; tčp. gen. v. Hasse; konj. gen. v. Horn; gen. Keller; konj. gen. Poseck.

radio-brzobjavka človekoljubju. Prof. Popov je bil skromen značaj, ki ni znal delati reklame. Svoje poizkuse je izvrševal na svoje lastne stroške; le mornariško ministrstvo mu je šlo na roko in ga podpiralo s svojimi ladjami.

Redka volivna pravica

Ruski komunisti so za sedanje sovjetske volitve temeljito »počistili« po volilnih imenikih. Samo v Moskvi so izbrisali 16.000 volilcev, tako da je izključenih od volitev sedaj 57.000 oseb. Med temi so pred vsem ljudje brez določnega poklica, dalje trgovski posredovalci (komisijonarji), trgovci in duhovniki. Podobno »čiščenje« se je izvršilo v volilnih imenikih tudi po ostalih mestih Rusije. Prizadeti volilci vlagajo proteste, toda brez upa zmaže; komunistična centrala je dala navodilo: Kulaki (ljudje z lastnim premoženjem) ne smejo v sovjete!

Državnik piskrovezec

V Parizu je izšla zbirka političnih zgodbic, v katerih igrajo znani državniki glavno ulogo. Tako pripovedujejo o sedanjem zunanjem ministru Briandu: Vršil se je političen shod, na katerem pa ni bilo nobenega pravega razpoloženja; noben govornik ni mogel ogreti poslušalcev. Tedaj pravi Briand svojemu tovarišu za predsedniško mizo Anatolu France-u: »Pazite, takoj bom spravljal ogenj v ljudi.« Ozrl se je po poslušalcih in opazil moža, ki je sedel z odprtimi usti, ne da bi zinil kako besedo. Zaklical mu je: »Ej, vi, zakaj pa neprestano prekinjate govornika?«

Herbert Krasemann in Bubi Glahn, najmlajša udeleženca otroške kadrilje, ki se vrši v okviru sedanjih velikih konjskih dirk v Berlinu.

— »Jaz? Kako neki?« — je ugovarjal prese-nečeni poslušalec. »Da, vi! Ali ne veste, da je treba nasprotnika napasti pošteno, iz oči v oči? Pridite na oder in tu povejte svoje mnenje!« — »Na oder! Na oder!« — so začeli kričati zborovalci.

Nesrečnik je zastoj poizkušal uiti. Močne pesti so ga zgrabile in ga nesle na oder. Z glavo navzdol je prispel gori in videti ni bilo drugega nego v zraku cepetajoče noge. »Ven z njim! Ven z njim!« je zaoziral po dvorani. In noge so dejansko izginile v gostem, živem klobčiču. Med poslušalci pa je bil led prebit in govorniki so želi poslej najživahnejše zanimanje.

Ko so Briandu nekega dne poverili sestavo nove vlade, je povedal svojim prijateljem to-le priliko: »Nekoč je prišel v trgovino s porcelanom eleganten gospod. Brezbrizno je vihtel svojo palico in kar od kraja pobil krhko blago. Vse se je čudilo. »To je kavelj!« so ga občudovali ljudje. Dva dni nato je prišel v trgovino drug mož, tih in skromen. — Vsedel se je in začel krpiti, vezati, lepiti kos za kosom. Zanj se nihče ni zmenil. Ljudje so ga komaj opazili. Vidite, tak porcelanski piskrovezec bom svoje žive dni!«

V dveh treh vrstah

Za zgradbo podmorskega tunela med Francijo in Anglijo se je izreklo dcslej na Angleškem 42 trgovskih zbornic in 73 delavskih zvez.

Snežni plaz je zasul na Kranzhornu na Bavarskem več kmetov in hlapcev, ki so drvarili. Enega kmeta in enega hlapca so izkopali že mrtva, druge so rešili.

Deček je padel iz vlaka blizu Chaumonta na Francoskem. Otrk se je bil naslonil na vrata, ki so se pri tem odprla. Navzoča mati je skočila za otrokom in padla na sosedni tir, kjer jo je do smrti povozil v nasprotni smeri vozeč vlak. Otroka so našli le malo poškodovanega.

Sleparsko kmetijsko hranilnico in posojilnico za Nižo Avstrijo sta ustanovila na Dunaju neki Poljak in neki Mudjar. Oblasti so prejele ovadbo in podjetje takoj zaprle.

Ustrelil se je berlinski bankir Maks Dukas; njegovega družabnika Böttcherja je nato od razburjenja zadela kap. Banka je zašla v stiske, vendar so vsi dolgovi kriti.

Dunaj je štel zadnjega decembra minulega leta 1.855.751 prebivalcev.

Lesna tovarna je zgorela v Berlinu. Eksploziralo je več sodov laka in benena. Več oseb je pokopalo. Težko poškodovani so bili trije gasilci in tri druge osebe.

Nad 15.000 letal v prometu imajo tačas v Združenih državah; še leta 1925. so jih imeli samo 789.

Jdraščeni turški abecedarji, ki se morajo v večernih tečajih učiti latinice. V Kemalovi novi Turčiji je vsak človek, ki še ni dovršil 40. leta, obvezan, da obiskuje te večerne tečaje.

jo je ustvaril Bog v svoji jezi, ni po mislih ne meni ne mojim četam. Ko sem prišel semkaj, so mi prišle na misel besede sv. pisma: »V začetku ni bilo nič!« Nobene armade, nobenega štaba, nobenega avtomobila, nobenega telefona, nobenega brzjava. Nobenega strelskega jarka in nobene bodeče žice. Začel sem vojno z Italijo s tem, da sem preklinjal in si kupil svinčnik, papir in železniško karto. Cadorna je bil silno ljubezniv in me ni motil. Rusi bi bili napravili drugače, toda Cadorna je bil izobražen človek. Spočetka je bilo težko, sedaj se da prenašati. Vse utegne iti dobro, samo diplomati naj ne delajo proti meni.«

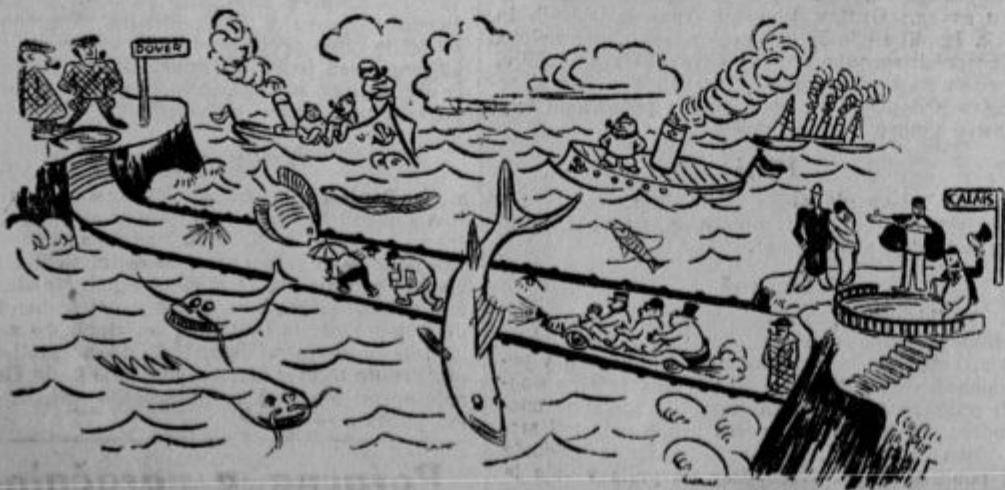
Kako zarukani ljudje so bili v avstroogrskem glavnem stanu, ki je bil nameščen v Tešinu, priča Borojevićevo pismo z dne 30. julija 1915. Tu pravi med drugim: »Nihče ne slutí, koliko sem prestal v zadnjih tednih; zavidam moža v strelskem jarku, ki se mora enostavno bití, ne pa se pripraviti s Tešinom. V Tešinu ni nobenega človeka, ki bi imel kak pojrn o pomenu časopisja in njegovi sposobnosti, da vpliva na prebivalstvo. Tam žive še v predmarčni dobi in zahtevajo: denar, ljudi in jezik za zobmi.«

Kmalu nato je Borojević zvedel, da mu je poslal nadvojvoda Evgen na fronto mlade častnike, ki so imeli nalogo, da vohunijo okoli njega in njegovih generalov. Borojević je nato vložil prošnjo za vpokojitev, obenem se pa pritožil pri načelniku generalnega štaba Conradu. Conrad mu je odgovoril, da mora še več požreti nego on in da ima še težje stališče. Zagotovil pa je Borojevića, da uživa popolno zaupanje armadnega poveljstva in ga prosil, da ostane na svojem mestu.

tajnosten višji duhovnik. Znana je po svojih grozovitih običajih in svoji fanatični zaigranosti. Odvetnikovo ženo so večkrat videli v družbi mladih Anamitov, ne da bi bilo znano, kako se je z njimi seznanila in kakšne vezi so jo vezale z njimi. Sedaj domnevajo, da se je skušala gospa rešiti iz krempljev te sekte. Toda odpad kaznujejo ti fanatiki s smrtjo, in sicer zadavijo svojo žrtev s svileno vrvico. Kriminalno-medicinski izvedenec v Lyonu, dr. Locard, ki je proučeval kriminalne razmere v Ameriki, izjavlja, da so našli v kitajskem delu Newyorke že večkrat na enak način zadavljene osebe, o katerih je potem preiskava dognala, da so pripadale azijskim verskim sektam. Vse kaže, da je postala tudi gospa Hodayer žrtev take sekte, ker so se bali, da ne bi izdala njihovih verskih obredov. Lyonsko prebivalstvo je skrajno razburjeno in zahteva, da oblasti vse te skrivnostne sekte brezobzirno zatro.

Radio iznašli Rusi?

O priliki 26 letnice prve radio-brzobjavke, ki jo je odposlala Marconijeva družba 24. dec. 1902, piše pariški list »Ruskoje Vremja«, da so imeli Rusi že januarja 1900 svoji prvi radiopostaji. Ena je stala na otoku Goglandu, druga na finski obali v Kotki. Ustanovil in uredil je postaji po dolgotrajnih predhodnih poizkusih prof. A. S. Popov s pomočjo častništva in moštva na ledolomilcu »Jermaku«. Dne 26. januarja 1900 je poslovala postaja v Kotki že tako dobro, da so jo mogli izročiti v oskrbo Morsejevim telegrafistom. Prva uradna brzobjavka se je glasila: »Pri otoku Lavencaru je odneslo ledeno ploščo z ribiči na odprto morje. Pošljite nemudoma pomoč!« Nato je prejel »Jermak« povelje, da odpluje na pomoč ter je dejansko rešil ribiče. Tako je veljala prva

Tako si naš risar predstavlja promet med Anglijo in Francijo po zgradbi podmorskega tunela.

Poslopje poljskega poslaništva v Tokiju je zgorelo.

Sredstvo proti padavici iz kačjega strupa je iznašel vodja kačje farne v Port Elizabeth v Južni Afriki. Novo zdravilo pride menda v kratkem v splošno uporabo.

Doktorski naslov za frizerske mojstre nameravajo uvesti v ameriški državi Nebraska. Kot predizobrazba se zahteva dovršena višja šola.

18 milijonov kokeši rede po zadnjem popisu na Češkoslovaškem; dalje nad 4 in pol milijona goved, dva in pol milijona svinj, 1.240.000 koz, 1.220.000 zajcev, 860.000 ovac, 740.000 konj, 4000 oslov in 1250 bivolo.

Nepričljubljen finančni minister prihaja od ministrskega sveta. Ob avtu ga sprejme njegov pes, ki nato besno oblaja politike, ki spremljajo ministra. »To je strašen pes,« se opravičuje minister, »vsakega mojega prijatelja obgrize.« »Eh,« meni polglasno neki politik, »potem nima veliko grizti.«

»Koliko stane pri vas soba za eno noč?« — »Cena se ravna po legi.« — »Jaz ležim navadno na hrbtu.«

Za duha in srce

Erich Becher

V Monakovem je umrl znani psiholog in filozof Erich Becher v zgodnji starosti 46 let.

B. izhaja iz Erlmannove šole, a se je že zgodaj osamosvojil. Bil je najprej v Münstru profesor na univerzi, l. 1915. je postal naslednik O. Külpeja v Monakovem, kjer je bil vodja velikega psihološkega inštituta ter imel glavno stoličo za filozofijo. B. se je pešal predvsem z naravoslovnimi problemi in filozofijo prirode, dalje z spoznavno teorijo in empirično fundirano metafiziko. Objavil je veliko število spisov in razprav iz teh strok, ki se odlikujejo po naravnost vzorni jasnosti in razumljivi dikciji, srečno posredujejo med različni nasprotujočimi si mnenji.

B. samostojno utemeljuje svoje nazore, v nekaterih točkah je prinesel nove rešitve in nove vidike v filozofijo in psihologijo. V psihologiji je zagovarjal mnenje, da je spomin psihičen, in ne fiziološka dispozicija, podrobno se je zanimal za odnos duše do telesa, originalne razprave ima o psihologiji mišljenja. Spoznavno teoretično je bil trezen kritičen realisti in psihovitalisti, zagovarjal je metafiziko, ki smotno porablja izsledke sodobnih prirodoslovnih ved. V tem roglu je skušal podati celotno filozofsko sliko o strukturi vesoljstva, ki po mojem mnenju spada k najslajnejšemu, kar doseže eksistira na tem polju. Becher je premagal dualizem ter je zadnje čase postal izrazit spiritualist. Mrha materija (atomi) je v svojem bistvu energija — to se pa pravi nekaj »psihičnega« — živa snov nastane iz mrve po svojevratni strukturalnosti; zavestno življenje, kot ga imajo višja bitja, pomeni še bolj višjeredno strukturalnost. In Becher gre še korak dalje ter predpostavlja nad-individualno duševnost, ki jo je skušal eksaktno izkazati v življenju prirode. Nad vsem vesoljstvom pa snuje vesoljni duh — božanstvo, ki ga Becher pojmuje nekako panteistično.

Glavni Becherjevi spisi so: *Gehirn und Seele* 1911, *Naturphilosophie* 1914, *Naturwissenschaften — Geisteswissenschaften* 1921, *Fremdendienliche Zweckmäßigkeit der Pflanzengallen* 1916, zadnje čase je pripravil velik znanstven slovar psihologije, — prvi v tej široki. L. 1928. pa je objavil »Uvod k filozofiji, ki je razumljiv vsakemu inteligentu«.

»Putje, organ ruske religiozne misli, Pariz. (Izhaja šestkrat letno.) Prejeli smo števil. 13. — S. Bezobrazov razpravlja v zvezi z anglo-slovenskim cerkvenim zbližanjem o pravoslavni nabehli umevanja sv. pisma in prihaja svedo do zaključka, da nima smetahistorično, cerkveno pojmovanje Razo-detja ničesar skupnega z anglikanskim, zgolj zgodovinskim, mitološkim tolačenjem. Urednik N. Berdjajev svari pred novimi obskurantizmom v emigraciji, ki bi rad zatrl pravoslavno filozofsko misel radi politično-zanesljivega »patriotizma«. A. Pogodin zabljuje t. zv. naprednjakom, da od krščanstva ne smejo zahtevati »naprednosti« v svojem praktičnem smislu. Krščanstvo bo vedno kritično napram vsem t. zv. »kulturnim pridobitvam«, ker ima svoj večni ideal Pater I. Sahovskoj navdušen opeva notranjo utemeljenost po Cerkvi predpisnega pesterja. Prota S. Bulgakov razpravlja o enciklici Mortalium animos v zvezi z to-lanskim konferenco l. 1927. Tekočin poročilo (med

katerimi prispeva prof. S. Frank Maks Schelerjev nekrolog) sledijo književne ocene. Rudolf Ottova *West-Baltische Mystik* (L. Clotz, Gotha) kaže na primeru znanega Bekhardta in tako zvane Sunkare filozofije, koliko je krščanska mistika globlja od vzhodne. Prof. Iljin poroča o globokih liturgi-čnih razpravah benediktina Krizostoma Panfoeder-ja (Mat. Grünwald, Mainz), ki so tem bolj dragocene, ker je bil sv. Benedikt Nurzijski (480—543) eden izmed glavnih utemeljiteljev pravoslavne službe božje.

F. Gundolf o Lessingu. V Berlinu so prazno-vali nadse sijajno Lessingovo 200 letnico. — V Reichstagu se je vršila slavnostna proslava, da ka-terel je govoril znameniti heidelberški literarni zgodovinar F. Gundolf. Dela Lessinga izgubljajo sicer za nas na čaru, ker nam ni treba več boje-vati njegovih bojev; povodi njegovih bojnih spisov se nam zde nevažni, metode njegove polemike za-starele. Nas razgiblja bolj zadržano Lessinga kot vsebina njegovih del. Pomen L. je v tem, da je utri pot Goetheju, Schillerju in prosvetljenstvu; L. je dedič Luthra in Leibniza, predhodnik Herderja, favstovskega Goetheja in za neskončnostno streme-če romantičar. Od te pa se razlikuje po svojem od-nosu do življenja in do istinitosti. Nikoli se ni v-dajal omami in fantastičnemu sanjenju, vedno je bila vsebina njegovega življenja delo v sode-nosti. L. je storil za napredek in poglavitno nem-ške izobrazbe več kot vsi njegovi nasledniki, ki so ga proglasili za malika. V boju zoper zastoj in leno ustaljenost, zoper spulho idilco se je L. očelil, nje-gova genialnost si je morala začrti nova pota, razboritost duha je bila tolikšna, da bi si moral sam polskati nasprotnike, če bi mu že sami ne pri-šli nasproti. Kol duhovna sila je L. enakovreden Voltaireju, po vitalnosti ga morda še prekaša. Zna-čilen za bistvo Lessinga je izrek: »Če bi mi Bor-dal na izbira, da se odločim za končno resnico ali za iskanje resnice, bi se odločil za poslednjo«.

Pavel Nikolajevič Miljukov, znani vodja pre-dvojne liberalne stranke v Rusiji, ki biva zdaj v Pa-rižu in ureja »Poslednja novost«, slavi svojo sedemdesetletnico. Najbolj znani so njegovi »Očer-ki po istoriji ruskoj kulturi«. Napisal je tudi delo o Makedoniji s petimi etnografskimi mapami.

Natečaj za najboljša dela v področju medna-rodnega prava je razpisalo stalno mednarodno ar-bitražno sodišče. El borate je treba poslati na »In-stitucio Paxtot, Calle de la Cucurulla do 31. pro-sinca 1930«.

Jackie Coogan, znani mali filmski igralec, go-stuje zdaj zopet po Evropi in je zdaj v Pragi. Je v štirinajstem letu in nastopa zdaj kot pisalec.

Drama iz strelskih jarkov. V Londonu so dali dramo nekoga R. C. Sherilla »The Journeys End« (Konec potovanja), ki je dosegla nepričakovan uspeh. Angleška kritika trdi, da je to največje delo, nastalo iz doživljanja svetovne vojne. Ima baje pre-tresljiv učinek po skrajno realističnih prizorih iz strelskega jarka pri S. Quantinu ob veliki nemški ofenzivi.

javnino. Natančni razpis tekem je bil objavljen dne 5. jan. v »Slovenec«. JZSS. **Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani.** IV. redni občni zbor se bo vršil v Ljubljani dne 2. febr. 1929 ob pol 10 do-poldne v gostilniških prostorih g. Kavčiča, Privoz 4. S. K. Ilirija (smuška sekcija). Danes v četrtek, dne 31. jan. ob 18. uri se vrši v kavarni Emona širši članski sestanek. Radi važnosti — razgovor o pripravah in izvedbi sanjske tekme v prihodnjih dneh — se prosi polnoštevilne udeležbe. Načelnik.

FRANCOSKA ŽENSKA SPORTNA ZVEZA.

Generalna tajnica te zveze, gđica Jsambart, poroča, da je bilo napravljeno v preteklem letu v zvezi veliko organizacijskega dela, pod vodstvom žensk samih. Vodilne odbornice zveze so postopale zmeraj v soglasju s splošnimi sportnimi zve-zami. Dokaj uspehov zaznamuje preteklo leto. Zvezo so sprejeli v državni sportni odbor, in se trudi sedaj pri pariški akademiji za osnovevanje prvenstvenih tekem žolskih deklet ter za prireditev tekem vseučilišne v neki vrsti igre z žogo. — Zvezni odbor za pravila in naredbe je izde-lal več novih pravil za ženski sport, pri čemer so ga poživljeno podpirale provincialne zveze. No-va je sledeča določba, ki je bila sprejeta med pra-vila na pobudo zvezne predsednice gospe dr. Le Grandove: vsaka sportnica se mora pri svojem klubu ali pri svoji zvezi prigrisati k fiziološki preiskavi in mora ob priliki prigrisatve k splošni zvezi predložiti zdravniško izpričevalo, v katerem se potrjuje, da ima za izvrševanje svoje sportne panoge potrebno telesno sposobnost in da se more udeleževati tekem.

Ta določba se nam zdi prav posebno umestna in bi jo bilo priporočljivo tudi pri nas. Zdravniški pravilo, da morajo biti pozorni za izvrševanje žen-skega sporta veliko strožji kot pri moških; ženska konstitucija zahteva to.

AVTOMOBILNA EKSPEDICIJA V VZHODNO AFRIKO.

Točno popoldan preteklo soboto je startal na Dunaju princ Ferdinand Liechtenstein l. dr. z dvema avtomobiloma trdke Steyr na potovanje v Vzhodno Afriko. Pot pelje malo ekspedicijsko naj-prvo v Marseille. Od tam se prepeljejo princ in tovariši s parnikom v Mombaso, pristanišče ob vzhodnoafriški obali. Odtod bodo poskusili pro-dreti v pokrajino južno od Kartuma, do kamor ni došel doslej še noben avtomobil. Kartum leži ob sotočju Belega in Modrega Nila, in ravno Kartum je cilj ekspedicijske. Domov grede si bodo izbrali morda pot Kartum—Aleksandrija. Pokrajine med Mombaso in Kartumom so po večini stepe, pa tudi zelo veliko močvirja je tam. In prav to močvirje je vzrok, da so ti kraji za avtomobile tako težko dostopni. Sprito rutiniranih avtomobilistov in pa pa »pričo izborne kakovosti avtomobilov, pa upajo, da se jim bo posrečilo osvojiti tudi ta nedostopni svet.

Skoz Scharo vodi že redna avtomobilna zve-za od severa na jug; tu li od zahoda proti vzhodu so Sahara že preprečkali. Pravtako se je posrečilo že prečkanje od Čadskega jezera, na robu Sahare ležečega, v smeri proti jugovzhodu in dalje proti jugu čisto dol do Kapskega mesta. A v pokrajinah, kamor hoče priti Liechtenstein, doslej še niso bili. Bomo zasledovali.

Opraviljiva Berta

(Izpred sodišča.)

Veste, to je tista ženska, ki vse ve in ki meni, da poleg nje sploh na celem božjem svetu nihče ničesar ne pomeni in ne zna. Bertino najljubše in najvažnejše delo od ranega jutra do poznega ve-čera obstoji v glavnem v opravljanju, kreganju in sitnarenju na vse štiri vetrovne strani. Zadržijo se je Berta skravila na sosedo Franc. »Lahko je no-bel, lahko hodi po toplicah in na Bled in v Del-macijo, ko ima tepe, ki jo vzdržuje, pa sveda, pa naj moža vzame s seboj, saj ga imajo. Mica je sedela brž letela na sodnijo in je to besede in še mnoge druge in hujše gorke položila na zapisnik. Pri izpovedi je kajpak Berta vse tajila, ona je sploh najpoštenjša ženska, mirna in nikdar ne zino besede, kadar ima usta zaprta. To ji je sodnik rad verjel, za tisto resljanje ob času odprtih ust pa bo Berta plačala 300 Din globe.

Potnik za žganje

(Izpred sodišča.)

Kot tak je bil namreč Pobalinov Pepe vzet v službo pri trgovcu Cinfariju. Pepe je nabasal vzor-ce v torbo, ponujal je žgano prijato povosod, kamor ga je zanesla pot, pa tudi sam jo rad časih ekuvil iz malih steklenic. Kaj pa se vendar pozna požir-ke! Morda bi se to res ne poznalo toliko, ko ne bi Pepe svojega gosodarja goljufal tudi na druge načine. S trgovcem sta se sicer zmenila, da bo Pe-pe imel poleg plače še dva procenta provizije, če-narja pa od posameznih kupeev v nobenem slučaju ne sme kasirati. Toda mar je bilo Pepetu to, kar sta se z gospodom trgovcem zmenila! Pepe je kar mimo tega delal po svojem: kamor je prišel in če mu je slučajno zmanjkalo denarja, je kar od dotič-nega kupeca, ki je naročil žganje, kasiral na račun primerno vsoto. Pepe je imel sicer morda poštene namene s tem, vsaj na sodniji je odločno povdarjal, da jih je res imel, — toda denarja kljub takšnemu namenu ni nikdar izročil gospodarju. Tako je pri raznih ljudeh na Verneku, na Vačah, v Trebnjem in Trbovljah skupno ubral 8126 Din ter jih brez nadaljnjeza pridržal zase. Naravno, da so se kup-eli pritožili, ko so bili za denar od trgovca kljub temu terjani. Tako so Pepetove zgradbe prišle na dan in priromale na deželno sodnijo v Ljubljano. Mož se je izgovarjal, da mu je trgovčeva žena na-ročila, naj povsod kupece pobara in opomini za pla-tilo. On je potlej to naročilo vzel še širše in je kar sam jemal denar. To je pač najkrajša in najuspeš-njša pot, če se hoče priti do plačil, kajne! Denar pa je revež izgubil in ukraden mu je bil na želez-nici, zapravljen ga v svojo korist ni. Ker pa je nje-gova občina sodniji sporočila, da je Pepe zelo sla-bega slovesa, da je bil tudi že parkrat kaznovan, ter končno tudi sam prizna, da je bil v plačilnih težkočah, sodnija ni doletela njegovi storil-om o zgubljenem in ukradenem denarju — pa je Pepe za plačilo dobil 6 tednov zasluženega počitka. In da se ne bo preveč zredil tačas v kajbici, bo imel vsak teden en post.

Radio.

Holandski klici S.O.S. Večkrat se zgodi v nujnih slučajih, n. pr. če kdo umrje, da je poštni urad v kraju, kamor je brzojavka namenjena, že zaprt. Ako se pa brzojavka ne odda takoj, je brez pomena.

Radi tega je holandsko telegrafsko ravnatelj-stvo sklenilo dogovor s holandsko radijsko družbo, da se v takih slučajih pošiljajo naslovnikom tele-grami preko oddajnih postaj Huizen in Hilversum. Ze prej pa sta ti dve postaji oddajali zelo nujne telegrame, namenjene oreham, katerih naslov ni bil točno znan. To so tako zvani hilversumski SOS telegrafski klici.

Oddajna postaja Društva narodov. Po najno-vejših vestih si Društvo narodov ne bo gradilo lastne oddajne postaje, ampak bo poročila oddajalo preko holandske postaje Kootwyk. Ta postaja od-daja na valu 18.4 m in se dobro čuje po vsem svetu. Z oddajanjem pa bo Društvo narodov pričelo šele, ko bo holandska radijska družba dokončala razna zboljševalna dela na postaji.

Nova postaja za ladijski promet. V Horti na Azorih nameravajo zgraditi novo postajo, ki bo oddajala vremenska poročila, ki naj pomagajo lad-jam pri prekomorskem prometu.

V Johannesburgu v Afriki se je nekemu ama-terju posrečilo sprejeti še dovolj dobro sliko, ki jo je oddajala postaja 2XAL v New-Yorku. To je dosedaj največja razdalja, na kateri so se sprejemale slike.

Radio v Aman Ulahovem kraljestvu. Ob zad-njih nemirih v Afganistanu je kralj Aman Ulah skušal pomiriti svoje ljudstvo tudi polom radia. Govoril je pred mikrofonom več govorov, po ob-ljudenih krajih in mestih pa je dal namestiti močne zvočnike, da so ljudje lahko poslušali njegova iz-vajanja.

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrtek, 31. jan.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba. 13.30 Stanje vede, borzna poročila. — 17.30 Radio-orkester. — 18.30 Izboljšanje travnikov, predava rav. ing. R. Lah. — 19.30 Bretnija in Bretonci, predava dr. Pavel Brežnik. — 19.30 Prenos opere »Lepa Vida« iz opernega gledališča v Ljubljani. — 19.30 Poro-čila in časovna napoved.

Petek, 1. febr.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba. 13.30 Stanje vede in borzna poročila. 17.30 Radio-orkester. 18.30 Gospodinjstva ura, predava gđc. K. Krekova. 19.30 Francosina, poučuje dr. Lehen. — 19.30 Varstvo spomenikov, predava dr. Stiele. — 20. Večer češke glasbe III. Izvaja Radio-orkester. — Poročila in časovna napoved. — Sprehod po evropskih postajah.

Drugi programi:

Cetrtek, 31. januarja.

Zagreb: 13.15 Gramofonske plošče. — 17.30 Popoldanski koncert. — 17.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — Praga: 12.30 Popoldanski kon-cert. — 16.20 Za deca. — 17.30 Predavanje o zu-nanji politiki. — 19.30 Simfonični koncert. — 21.35 Turizem v Čehoslovaški. — Stuttgart: 10.30 Plošče. 15.15 O rožah. — 16.15 Popoldanski koncert. — 20. Radovedne ženske, komična opera. — Toulouse: 14.05 Stare francoske pesmi. — 14.29 Ples. — 21.30 Koncert. — 22. Petje. — 22.30 Orkester. — 23.05 Mandoline. — Bern: 12.50 Plošče. — 17. Zdravi-liški orkester. — 19. Sport — 20. Koncert solistov in orkester. — Katowice: 12. Mladinski koncert. — 17.55 Prenos iz Varšave. — 20.30 Večerni koncert. 22.30 Plesna glasba. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Simfonični orkester. — Berlin: 12.30 Nasveti poljedelcem. — 16.30 Ukra-jinska glasba. — 18.35 Tehniško predavanje. — 20. Drama. — 22.30 Pes. — Dunaj: 11. Kvartet Cerd. 16. Popoldanski koncert. — 19.30 Prenos iz opere. Natio Jazz. — Budapest: 12. Zvonenje. — 17.15 Petje predavanja. — 19.30 Opera. — 22.45 Vojaška godba. Varšava: 12.35 Koncert varšavske filharmonije. — 17.55 Koncert solistov. — 20. Zgodovina poljske glasbe. — 20.30 Ljudski koncert. — 22.30 Plesna glasba.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Cetrtek, 31. jan.: UKROČENA TRMOGLAVKA. Red D. Petek, 1. februarja: UTOPLJENKA, premijera. Pre-mijerski abonma. Sobota, 2. februar.: Ob 15. pop. KROG S KREDO. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ob 20. zvečer: VOLPONE. Izven. Nedelja, 3. februarja: Ob 15. pop.: PETERCKOVE POSLEDNJE SANJE. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob 20. zvečer: UTOPLJENKA. Izven. Ponedeljek, 4. februarja: VOLPONE. Red C.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Cetrtek, 31. januarja: LEPA VIDA. Red A. Petek, 1. febr.: ZALJUBLJEN V TRI ORANZE. Red D. Sobota, 2. februar.: Ob 15. pop.: PRI TREH MLADENKAH. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob pol 20. TRUBADUR. Izven. Ljudska pred-stava pri znižanih cenah. Nedelja, 3. februarja: Ob 15. pop.: JONNY SVIRA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ponedeljek, 4. februarja: Zaprt.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, 3. febr. ob pol 8 zvečer: »CHARLEJEVA TETA«. Veseloliga v treh dejanjih.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 31. jan.: Zaprt. Petek, 1. febr. ob 15: »DIVJA RACA«. Dijaška predstava.

Prireditve in društvene vesti

Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu pri-redi v soboto, dne 2. februarja 1929 v prostorih pevskega društva Lisinski v Zagrebu, Boškovičeva ulica 33, zabavni večer z zelo zanimivim sporedom. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. Vstop, prost. Oblika promenada. Začetek ob pol 21.

Odbor Zveze državnih namestencev za Slove-nijo se je na prvi seji dne 24. t. m. konstituiral takole: Dr. Josip Ferjančič, dvorni svetnik in okrajni glavar, za načelnika; Andrej Škuljič, obl.-nazorni kol. vrhov. I. podnačelnik; Maki Lilleg, višji davčni upravitelj v p. II. podnačelnik; Jože Bokš, davčni kontrolor pri finančni direkciji, taj-nik; Anton Fakina, strokovni učitelj, tajnikov na-mestnik; Ignacij Rus, okrajni tajnik, blaginjak in Ivan Stavec, služitelj pri višjem deželnem so-dišču, blaginjakov namestnik.

Železničarji prirede letos predpustno zabavo pod naslovom: Mednarodna maskerada. Preskrb-ljeno je za prijetno zabavo, ker igraja dve godbi. Vrši se na Taboru dne 1. februarja in se prične ob 8 zvečer. Vstopnina le 10 Din. Kdor se hoče pri-jetno in neprislilno zabavati, naj obišče železni-čarsko prireditve.

Društvo dok. namestencev vabi na IV. pred-pustno plesno veselico, ki jo priredi 1. februarja v veliki dvorani Mestnega doma. Ker je žisti do-bihek namenjen v podporne svrhe članov, se pre-plaćila hvaliten sprejem. Za izborni prizigrej in dobro kapljico preskrbljeno. Dostojne maske dobrodošle.

Cerkveni vestnik

Nočni častilci bodo v noči od četrta na petek (od 31. jan. na 1. februarja) častili presv. zakrament v času od 9 do 4. Molili bodo 8. uro — Čestjenje prebl. Device in Matere božje Marije.

Marijanska kongregacija za gospodične pri sv. Jožetu v Ljubljani: Na svečnico je zjutraj ob pol sedmih skupno sv. obhajilo, popoldne ob pol štirih slovesen shod in darovanje.

Sport

ZIMSKOSPORTNE PRIREDITVE NA PRAZNIK IN V NEDELJO

Najvažnejša prireditve te nedelje v zimskem sportu bo nedeljsko državno prvenstvo v drsanju, ki se vrši v Ljubljani na drsalšču SK Ilirije. Prvih letos se izvede prvenstvo za dame in gospode.

V Kranjski gori se vrši kombinirana smuška tekma za prvenstvo Slovenije in sicer na praznik smuški tek na 15 km, v nedeljo pa smuški skoki.

V Ljubljani se vrši ta dan, v nedeljo, prvi motokijoring v prireditvi Motokoturške Ilirije na progi 3 km, na cesti Brezovica—Vič.

V Zagrebu, odn. na Plješevici tekmujejo smu-čarji za prvenstvo Hrvatske in Slavonije v smuškem teknu na 18 km.

V Beogradu na Avali bo v nedeljo prva smuška tekma v prireditvi SRPD.

Bled. Vreme je solčno. Sneg za smuko je že zgoden. Skakalnice se od danes naprej že priprav-ljajo. Na mestu so zaposleni delavci in smučarji, ki bodo skakalnice stisnili. Skakalnice bodo priprav-ljene že v petek zvečer. Na svečnico se vrši mla-dinska tekma na 3 km.

Smuški tečaj za skoke pod vodstvom g. inž. Hanssena se vrši v prihodnjem tednu od 4. dalje v Bohinju in traja do 10. Tečaj se bo vodil na mali in veliki skakalnici ter opozarjamo osobito doma-čine, da se pripravijo za tečaj. Udeležba je brezplačna. Inž. Hanssen bo v času tečaja stanoval v hotelu Sv. Janez na Jezeru. Udeležba je dovoljena le članom klubov, ki so člani saveza. JZSS.

Državno prvenstvo v umetnem drsanju. Letošnje tekmovanje za državno prvenstvo v umet-nem drsanju se vrši v nedeljo 3. febr. dopoldne na sportnem drsalšču SK Ilirije. Za moško prvenstvo bodo startali predvidoma gg. ing. Bloudek, V. Vo-dišek in Avčin. Državno prvenstvo brani od l. 1927 ing. Bloudek. Za damsko prvenstvo je dospela do-slej samo prijava ge. Kadričke-Reichmann iz Za-greba. — Sporedno s prvenstvenimi tekmi iz-vede SK Ilirija savezno tekmo v umetnem drsanju za seniorje II. skupino. V tej skupini se računa na udeležbo gg. Thuma, Košak, Blumel, Dekleva, Wissiak, Beletto in M. Juvane. Tekmovanje v ob-veznih vajah se bo v tej skupini skoraj gotovo vr-tilo že na praznik, 2. febr. ob 15. uri.

Službene objave drsalnega tehn. odseka JZSS. — Seja sodniškega zbora se vrši danes, v četrtek točno ob 19.30 v kavarni »Evropa«. Na sejo se vabijo gg. Milan Juvane, dr. Maks Juvane, Ivo Kavšek, Wissiak, Beletto, ing. St. Bloudek, nadalje delegat JZSSa pri tekmi za dr. Fuchsov pokal g. Gnidovec. — Po seji sodniškega zbora se vrši v istem lokalu ob 20.30 seja tehniškega odseka, na katero se vabijo poleg zgoraj navedenih tudi gg. V. Vodišek, J. Gorec in Mirko Sircelj. — Prosi se zanesljive in točne udeležbe. Dnevni red: državno prvenstvo 2. in 3. febr., tekme v Bohinju 10. febr. — Objavlja se, da je po sklepu upravnega odbora JZSS damska tekma za prehodni pokal saveza, ki se vrši 3. febr. v Ljubljani, obenem tekma za dam-sko državno prvenstvo pro 1929. — Podaljša se prijavni rok za moško in žensko drž. prvenstvo ter za tekmo seniorjev II, ki se vrše 2. in 3. februarja v Ljubljani, do petka, 1. febr. ob 18. uri; prijave je treba nasloviti na Sportni klub »Ilirija«, Krsni-kova ulica št. 8, II. nadstr. ter prijavi priložiti pri-

ZAHVALA

Za izraze sožalja in sočutja, za poklonjeno prelepo cvetje ter za nad vse častno spremstvo na zadnji poti naše nepozabne soproge, pre-ljube mamice, stare mamice in tašče, se vsem tem potom prav iskreno zahvalujemo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 1. februarja 1929 ob 9 zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 30. januarja 1929.

Žalujoči rodbini:

Notar Hudovernik - Janežič.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas, ki ne plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. 31.23-28

Službe iščejo

Kuharica
išče mesto v kaki duhovniški hiši ali župnišču. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod R. M. 907.

Službe želi
mlada, inteligentna gospodična k otrokom. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe na upravo Slov. Maribor pod »Vzgojiteljica«.

Službodobne

Ženska
za hišna dela v Rok. domu, starejša, dobi takoj službo. Ponudbe na župni urad v Trzinu.

Kuharico
samostojno, snažno, pridno, varčno in zdravo, z večletnimi spricvali — sprejme trgovska hiša na deželi. Oseb 12. Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov pod Dolenjsko št. 943 na upravo lista.

Strojniki
k Lanzovi lokomobili 160 KS s kondenzacijo, z večletno prakso, le prvovrsten, izkušen ključavničar, se sprejme. Prednost imajo oni, ki so bili že zaposleni na žagah. Nastop 1. marca. Stanovanje prosto. Parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana.

Kuharica
katera tudi druga hišna dela opravlja, dobi stalno službo v trgov. hiši. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 982.

Pouk

Oblastveno potrjena šoferska šola
I. Gaberščik — Ljubljana
Bleiweisova cesta št. 52, prične s podukom novega tečaja dne 4. februarja.

Vnajem

Trgovino ali gostilno
iščem v najem. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Promet« št. 872.

Trgovski lokal
opremljen z inventarjem, se odda takoj v najem. Informacije: Maribor, Betnavska 39.

Stanovanja

Meblovana soba
z električno razsvetljavo in parketi, se odda solidnemu gospodu ali gospodini s 1. februarjem na Miklošičevi cesti, v palači Delavske zbornice. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 868.

Odda se takoj
ugodno v najem za več let lepo stanovanje, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, malega vrta, z vsemi priključki, v lepem kraju v Sav. dolini, mirni strani, katera bi lahko plačala stanovanje za par let naprej, ali se da stanovanje zastopati, kdor posodi 10—20.000 Din. Denar se vrne. Elektr. luč, želez. postaja. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 801.

Meblovano sobo
oddam v mirnem kraju, električno in separiran vhod, v Trnovem. Naslov v upravi Slov. št. 991.

Soba
v Udmatu, takoj oddam. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 981.

Dijaki

Iščem za dijaka
stanovanje z vso oskrbo pri boljši družini s strogim nadzorstvom. Naslov se poizve v uredništvu »Slovenca« pod št. 931.

Denar

Do 30.000 Din
za razširjenje podjetja, rabim. Vknjižba na prvo mesto 150.000 Din vrednega objekta. Vrnitev v treh letih. Ponudbe z zahtevo obresti pod »Varnost« št. 942 na upravo.

Kapital
10 do 40.000 Din nudim kot sodelujoč družabnik rentabilnemu trgovskemu podjetju. Eventuelno dam kavčijo za primerno mesto. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 975.

Kupimo

Kupim
tračnice industriji, železnice, malo rabljene in v dobrem stanju. Hartner, Murska Sobota.

Kupim različne hlode
jesenove, hrastove, češnjeve, orehove, jelševne in smrekove. — I. Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1.

Poizvedbe

Pes, volčje pasme,
se je izgubil. Naj se vrne v Lepodvorski ulici 28, Ljubljana 7.

Obrt

Specijalno vino
Prokupac, Blatina, korčulanski »Grk«, se toči v vinski kleti Sv. Petra cesta št. 43.

Kolesarji, pozor!
Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emaliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica JUSTIN GUSTINCIC, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadoštuje dopisnice, da pridemo po Vaše kolo na dom.

Moške boks - čevlje
par 180 Din pri Janko Kos, Ljubljana, Tržaška cesta — Stan in dom.

Kdor hoče izražati toploto v štedilniku, naj naroči štedilniški grelec. Cena samo 50 dinarjev. F. Kosmač, splošno ključavničarstvo. Jeranova 5, Ljubljana.

Namočena polenovka
vsak petek. — Anton Legat, trgovina — Ljubljana, Miklošičeva cesta 28.

Pubasto perje
kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko, dokler zaloga traja imam tudi heli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilna perja, Zagreb, Illica 82

Prodamo

Cvetlični med
se dobi pri čebelarju Janko Babriku, Rožna dolina, cesta VII. št. 12.

Razno

Tvrdba A. VOLK
Ljubljana, Restjeva cesta 24
nudi najceneje vse vrste oken in druge mevske izdelke. Zahvalite centk

Kupi se:

1 generator za vrtilni tok za 60 kw,
1 elektro-motor za 2 PH in
1 elektro-motor 12 PH.

Ponudbe naj se naslovijo na tvrdko: CARL POLLAK D. D., LJUBLJANA

Anica Vodopija
Andrej Ražem
danes poročena

Ljubljana-Maribor, 31. januar 1929

PERJE!

Na naročila, ki se vršijo z ozirom na ta list, razpošiljamo:

Mehko purje perje	Din 15 za kg
Mehko kokošje perje, belo	Din 25 za kg
Mehko kokošje perje, pisano	Din 15 za kg
Gosje perje	Din 80 za kg
Račje perje, sivo	Din 50 za kg

franko Maribor, proti povzetju, vreče zaračunjene po lastni ceni. V paketih po 5 kg razpošiljamo po pošti:

5 kg purje ali pisano kokošje perje	Din 110
5 kg belo kokošje perje	Din 160
5 kg gosje perje	Din 440
5 kg sivo račje perje	Din 290

bruto za neto, franko po pošti, proti povzetju, ali predplačilu zneska.

EXPORTNA DRUŽBA MATHEIS, SUPPANZ IN DRUG, MARIBOR, CVETLIČNA ULICA ŠT. 18.

OBRTNIKI!

Razširili bode svoje poslovne zveze in ustvarili nove, ako si nabavite najnovejši

ADRESAR kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

za industrijo, obrt, trgovino in poljedelstvo. Tretje izdanje za leto 1929 ravnokar izšlo!

JUGOSLOVANSKO RUDOLF MOSSE D. D. BEOGRAD, TERAZIJE 25.

Zahvala

Vsem, ki so izkazali zadnjo čast mojemu nepozabnemu gospodarju, gospodu

Inž. Karolu Brusu

na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujem. — Posebna zahvala bodi izrečena preč. g. župniku p. dr. Gvidonu Rantu za obiske in podelitev sv. popotnice, g. p. dr. Angeliku Tomincu za podelitev sv. olja, gosp. dr. Dereaniju za zdravniško pomoč. Obenem se zahvaljujem za spremstvo pri pogrebu: ravnatelju doh. urada g. Županu in ostalemu uradništvu tega urada, č. č. g. dr. Permetu in dr. Levičniku. Vsem darovalcem cvetja in vsakemu spremljevalcu pogreba iskren »Bog plačaj!«
Ljubljana, dne 30. januarja 1929.

Zalujoča MARIJA GLIHA.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naša ljubljena mama, stara mama, sestra in tačca, gospa

Terezija Senica roj. Drofenik

umrla dne 30. t. m. po dolgem trpljenju, previdena s sv. zakramenti, v starosti 82 let.
Pogreb pokojnice se vrši v četrtek ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Domžalah.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v žup. cerkvi v Domžalah.
Domžale, dne 30. januarja 1929.

Zalujoči ostali.

Potrfti v globoki žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena soproga, gospa

Ivana Možina

soproga strojnika

dne 29. t. m., po kratkem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb blage pokojnice se vrši v četrtek 31. januarja 1929 ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 30. jan. 1929.
FRANC MOŽINA, soprog, in ostali sorodniki.

Zahvala

Za mnogobrojne dokaze sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki prerane smrti naše nepozabne sestre, tete in svakinje, gospodične

A'bine Kochove

za poklonjeno cvetje, kakor za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 31. januarja 1929.

Zalujoči ostali.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Hudo je bilo v gozdu. Drevje je rastlo tako natesno in listje je bilo tako gosto, da sploh nisem videl mesečine; samo tu pa tam so srebrno zasvetlikale med zvezdami v temnem nebu visoko prekrizane veje. Šele potem, ko so se navadile moje oči teme, sem razločil, da ni bila tema med drevjem povsod enaka — ponekod so se videla posamezna debela kakor v megli, ponekod pa so zopet zijali kakor premog črni madeži: spominjali so me na vhod v podzemeljske jame, in strah mi je stiskal srce, če sem moral mimo. Spomnil sem se obupnega kričanja razmesarjenega iguandona, pošastnega vpitja, ki je tako odmevalo po gozdu. Spomnil sem se tudi odprtega, gnusnega, okrvavljenega žrela, ki se mi je za trenutek prikazalo v luči lord Johnove bakle. Zdaj sem bil baš v loviščih tega brezimenskega, orjaškega strašila. Vsak trenutek bi lahko name planilo iz teme. Obstal sem, dobil iz žepa naboj in odprl puško. A čim sem se dotaknil zavora, mi je od strahu okamenelo srce. Pograbil sem namesto prave puške lovsko dvocevko!

Zopet me je premagala želja, da bi se vrnil. Zdaj sem imel prav dober izgovor za svoj neuspeh — in zbog tega me ne bi nihče omalovaževal. Ta zadnja beseda je zopet podžgala mojo prazno častihlepnost. Nisem mogel, nisem hotel priznati svojega neuspeha. Slednjič bi zalegla najbrž tudi vojaška puška, če bi naletel na nevarnost, prav tako malo kakor dvocevka. In če bi se povrnil v taborišče, da zamenjam orožje, težko bi se mi posrečilo neopaženo priti pa zopet oditi. V tem slučaju pa bi me pričeli izpraševati in ne bi več mogel prikrivati svojega namena. Trenutek sem

se obotavljal, potem pa zbral ves svoj pogum in nadaljeval pot z neopazno puško pod pazduho.

Gozdna tema je bila razburljiva, a še hujši je bila tiha in bela mesečina, ki je zalivala odprto iguandonsko jaso. Skril sem se za grmovjem in se ozrl okoli. Videti ni bilo nobene orjaške živali. Morebiti so po žalostnem koncu ene izmed njih sploh zapustile svoj pašnik. Vlažna, srebrna noč ni kazala nikjer kakega življenja. To me je opogumilo, urno sem zbežal na ono stran odprte poljane in v temnem grmovju zopet nadaljeval pot ob potoku, ki me je vodil. Bil mi je ljub sopotnik in me spremljal s pljuskanjem in žuborenjem, kakor ona nepozabna domača gorska rečica v zapadni Angleški, kjer sem ponoči lovil postvri kakor otrok. Če bi mu sledil, bi moral dospeti do jezera, in če bi se ga držal vračajoč se, bi me pripeljal do taborišča. Večkrat sem ga izgubil v gostem grmovju izpred oči, a vedno sem ostal tako blizu, da sem še čul njegovo šumenje in žuborenje.

Čim dalje sem se spuščal v nižavo, tem bolj redek je postal gozd in slednjič ga je nadomestilo grmovje, med katerim so se videla samo posamezna visoka drevesa. Zato sem prišel hitreje naprej in tudi lahko opazoval, ne da bi bil sam izpostavljen opazovanju. Korakal sem tik zraven pterodaktilekega močvirja, ko se je zganil v moji bližini eden teh nestvorov, — slišal sem, kako rezko, presekano so zašumele njegove usnjene peroti — pa se je dvignil v zrak: meril je z odprtimi krili vsaj dvašest čevljev širine.

Ko mi je zaslonil luno, je tako razločno nosijala mesečina skozi opazne peroti, da je izgledal v tej beli tropski luči kakor leteč okostnjak. Počepnil sem previdno med grmovjem, ker smo bili presneto dobro podučeni, da mi priključijo lahko samo krik tega čuvala na vrat stotine njegovih zornih tovarišev. Počkati sem moral, da se zopet usede, in šele potem sem se upal nadaljevati pot.

Noč je bila izredno tiha, a kmalu potem sem za-

slišal nekje spredaj napolglasno, mrmrajoče šumenje in neprestane votle glasove. Čim dalje sem korakal, tem glasneje je postajalo in naposled je bilo nedvomno tik poleg mene. Obstal sem in ugotovil, da šumenje ne narašča in ne pojava, kar je dovolilo sklepati, da izvira iz nepremične točke. Postalo je slednjič podobno vrenju v kotlu ali drdranju več velikih kipečih loncev. Kmalu sem dospel na kraj, odkoder se je razlegalo: zagledal sem sredi male poljane jezerce — ali boljše povedano, ker ni bilo večje od vodnjaka pri vodometu v londonskem Trafalgarskem vrtu — samo mlako neke črne, smolne slične tekočine, na površini katere so se vedno razpočili in jo valovali debeli plinski mehurji. Zrak je nad njo žarel od vročine, in tla so bila v njeni bližini tako vroča, da sem moral takoj dvigniti roko, čim sem se jih dotaknil. Jasno je bilo, da še ni izgubil veliki ognjenik, katerega vplivi so vstvarili pred neštevilnimi leti vso to čudno planoto, popolnoma svojih moči. Videl sem že poprej sredi bujnega rastlinstva povsod in tal štrleče črnkaste skale in kupe strjene lave, a ta asfaltna mlaka sredi goščave je bila prvi dokaz, da še zdaj nadaljuje staro žrelo po teh obronkih svoje delovanje. Toda nisem imel časa za nadaljnje raziskovanje, ker sem se moral požuriti, če sem hotel biti ob svitanju zopet v taborišču.

To je bil hud sprehod, in ne bom ga pozabil, dokler me ne zapusti spomin. Plazil sem se v senci ob robu po polni luni razsvetljenih poljan. Plazil sem po štirih skozi goščavo in obstal vedno z utripajočim srcem, če sem začel, kakor se je večkrat zgodilo, pokanje vej, katere je morebiti nalomila mimo tavajoča divja zverina. Tu in tam so se za trenutek prikazale in zopet izginile velikanske sence, orjaške neme sence, ki so morale, kakor se mi je zdelo, neslišno premikati svoje mehke šape. Kolikokrat sem obstal in sklenil se vrniti, a ponos je vedno premagal pri meni strah in me silil vedno naprej proti cilju.

=====

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Marby, HANKA LUTSKOŠTRKA povest Din 22. vez. Din 30 — 25. zvezek: H. G. CESARIO MONTEZUM, Lj. 22. vez. Din 42 — 26. zvezek: Lorena, STORŽEK IN NEGOVO BURKASTO ZVLJENJE, Din 14. vez. Din 22 — 27. zvezek: Prigled OTROCI SOLNCA, Din 24. vez. Din 32 — 28. zvezek: H. G. CESARIO, KLEOPATRA, Din 40.

=====